

Ilmainen musiikin sävellys & nuotinnusohjelma

Retrieved from <http://musescore.org> on To, 08/16/2012

Käsikirja

Tämä käsikirja on MuseScoren versiolle 0.9.4 ja siitä ylöspäin. Jos sinulla on mahdollista auttaa käsikirjan parantamisessa ja kääntämisessä, jätä postia [MuseScoren dokumentointifoorumiin](#) ja hakeudu käsikirjan avustajaksi.

Luku 1

Alkutoimet

Tämän luvun avulla voit asentaa ja käyttää MuseScorea ensimmäistä kertaa. Luvussa myös näytetään, miten luodaan uusi partituuri.

Asennus

MuseScore toimii monilla eri tietokonejärjestelmillä kuten Windows, Mac OS ja Linux.

Windows

Löydät Windows asennusohjelman MuseScoren verkkosivujen [lataussivulta](#). Klikkaa linkkiä aloittaaksesi latauksen. Internet-selaimesi vahvistaa, että haluat ladata tiedoston. Klikkaa "Tallenna tiedosto".

Kun lataus on valmis tiedoston kaksoisklikkaaminen aloittaa asennuksen. Windows saattaa avata turvallisuus ikkuna ja pyytää teitä vahvistamaan ohjelman käynnistämisen. Valitse "Suorita" jatkaaksesi.

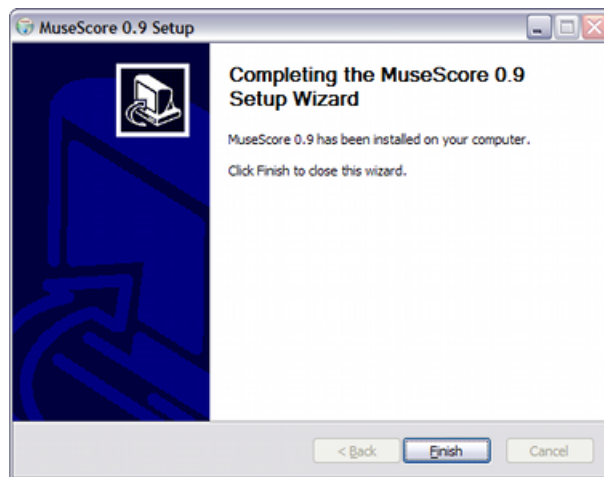
Asennus suosittelee, että suljet kaikki muut sovellukset ennen kuin jatkat. Kun suljet muut sovellukset klikkaa "Seuraava" ("Next") jatkaaksesi.

Ohjattu asennus näyttää vapaiden ohjelmien lisenssiehdot jota voi tarkastella. Klikkaa "Hyväksyn" jatkaaksesi.

Seuraavaksi se pyytää vahvistamaan sijainnin asennukselle MuseScore. Jos asennat uudemman version MuseScoresta, mutta kuitenkin haluat säilyttää vanhan version tietokoneellesi, niin sinun pitäisi vaihtaa kansio. Muuten klikkaa "Seuraava" jatkaaksesi.

Seuraavaksi se vahvistaa nimen MuseScore-kansiolle, joka näkyy Windowsin Käynnistä-valikon ohjelmat. Klikkaa "Asenna" jatkaaksesi.

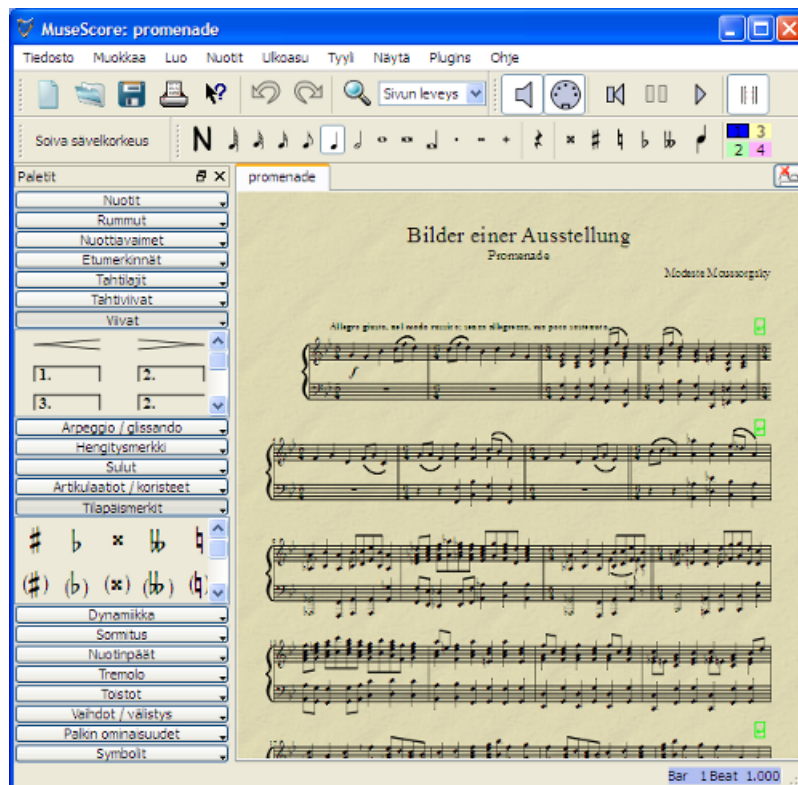
Anna asennusavustajalle aikaa muutama minuutti asentaa tarvittavat tiedostot ja kokoonpanot. Kun se on valmis, klikkaa "Valmis" poistuaksesi asennusohjelmasta. Jos haluat, voit nyt poistaa nyt ladatun asennustiedoston.

Käynnistä MuseScore

Käynnistä MuseScore valitsemalla *Käynnistä → Kaikki ohjelmat → MuseScore → MuseScore*.

Muutaman sekunnin kuluttua MuseScore avaa demo-partituurin. Voit vapaasti kokeilla esittelypartituuria ja saada tuntumaa ohjelmaan. Seuraavaksi voit [luoda oman partituurin](#).

Edistyneille käyttäjille : Hiljainen tai valvomaton asennus

Voit asentaa MuseScoren hiljaisesti suraavalla komennolla

```
MuseScore-1.1.exe /S /D=C:\Program Files\MuseScore
```

Voit poistaa asennuksen

```
cd C:\Program Files\MuseScore
```

```
Uninstall.exe /S
```

MacOSX

Asennus

Löydät Macin dmg-tiedoston MuseScoren [Lataa](#) -webbisivulta. Käynnistä lataus klikkaamalla linkkiä. Kun lataus on suoritettu, dmg-tiedosto liitetään automaattisesti työpöydälle nimellä "MuseScore-0.9.6" ja asennin ilmestyy.

Vedä MuseScore-kuvaketta ja pudota se Sovellukset-kansioikonin päälle (Applications). Jos et ole järjestelmänvalvoja, MacOSX kysyy salasanaa. Voit käynnistää MuseScoren Sovelluksista tai SpotLight'ista.

Asennuksen poisto

Poista MuseScore Sovellukset-kansiosta, ei muuta.

Linux

Katso ohjeet [Lataus](#) -sivulta kohdasta MuseScore ja Linux. Tuetut paketit löytyvät jakeluille Debian, Ubuntu, Fedora ja PCLinuxOS. Muita jakeluita varten sinun täytyy kääntää sovellus lähdekoodista. Katso ohjeita Fedoralle [alapuolelta](#).

Fedora

Tuo GPG avain:

```
su  
rpm --import http://prereleases.musescore.org/linux/Fedora/RPM-GPG-KEY-Seve
```

2. Mene MuseScoren [lataus](#) -sivulle. Klikkaa vakaata Fedoran latauslinkkiä ja valitse oikea rpm-paketti koneesi arkkitehtuurille.

3. Riippuen arkkitehtuuristasi asenna MuseScore jommalla kummalla näistä komennoista

jos käytät i386-arkkitehtuuria

su

```
yum localinstall musescore-0.9.4-1.fc10.i386.rpm
```

tai jos käytät x86_64-arkkitehtuuria

su

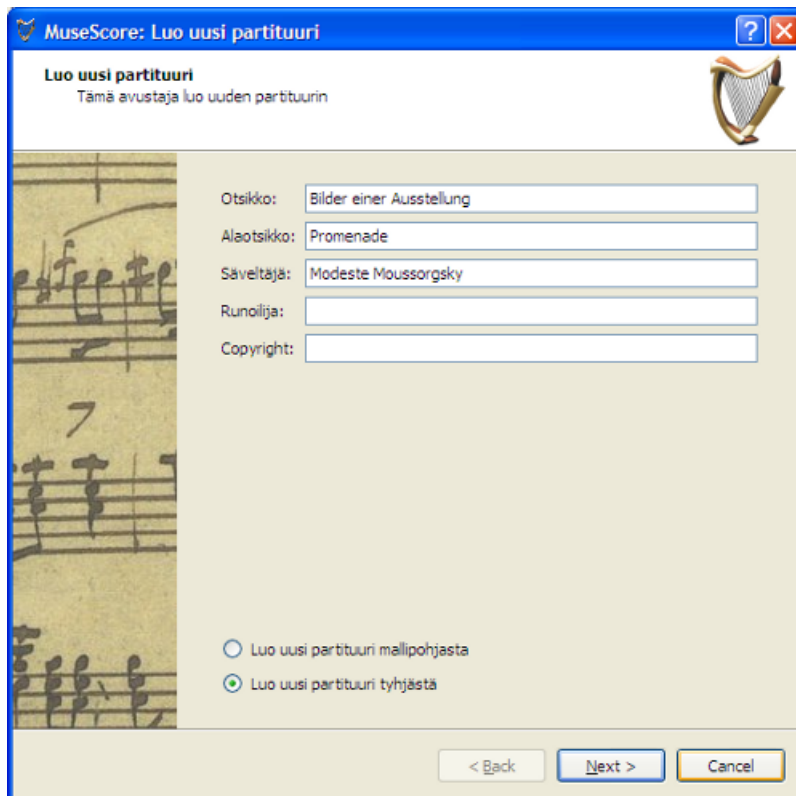
```
yum localinstall musescore-0.9.4-1.fc10.x86_64.rpm
```

Jos sinulla on vaikeuksia äänen kanssa, katso [Fedora 11 and sound](#).

Luo uusi partituuri

Valitse päävalikosta *Tiedosto* → *Uusi*. Tämä käynnistää avustajan uutta partituuria varten.

Otsikko, säveltäjä ja muut tiedot

MuseScore: Luo uusi partituuri

Luo uusi partituuri
Tämä avustaja luo uuden partituurin

Otsikko:

Alaotsikko:

Säveltäjä:

Runoilija:

Copyright:

☐ Luo uusi partituuri mallipohjasta

☒ Luo uusi partituuri tyhjästä

< Back   Next >   Cancel

Kirjoita otsikko, säveltäjä tai jotain muuta informaatiota, kuten yllä olevassa kuvassa. Huomaa kaksi vaihtoehtoa alareunassa:

- Luo uusi partituuri mallipohjasta
- Luo uusi partituuri tyhjästä

Ensimmäinen vaihtoehto tarjoaa luettelon valmiista partituureista seuraavassa näytössä. Toinen vaihtoehto antaa sinulle täydellinen valikoima välineitä seuraavassa näytössä. Mallipohjat käsitellään tarkemmin jäljempänä, mutta nyt valitse "Luo uusi partituuri tyhjästä".

Klikka "Next" ("Seuraava") jatkaaksesi.

Instrumentit ja eri stemmäänet

Instrumentti-ikkuna on jaettu kahteen palstaan. Ensimmäisessä sarakkeessa luetellaan instrumentteja tai stemmääniä mistä saa valita. Toinen sarake on aluksi tyhjä, mutta pian siinä on luettelo instrumenteista uutta partituuriasi varten.

Instrumenttiluettelo ensimmäisessä sarakkeessa on luokiteltuna instrumenttiperheisiin. Kaksoisklikkaa luokaa, niin näet kunkin perheen instrumenttiluettelon. Valitse instrumentti ja paina "Lisää". Valitsemasi instrumentti näkyy nyt toisessa sarakkeessa. Voit lisätä instrumentteja tai stemmääniä tarvittaessa.

Järjestys toisessa sarakkeessa määrää, miten ne näkyvät partituurissa. Voit muuttaa järjestystä klikkaamalla instrumentin nimeä ja painamalla sen jälkeen "Ylös" tai "Alas" -painikkeita siirtääksesi sitä ylemmäksi tai alemmaksi. Kun olet valmis, klikkaa "Next" ("Seuraava").

Sävellajimerkintä

Jos käytössäsi on uusin versio MuseScoren avustaja pyytää sävellajimerkintää. Valitse tarvitsemasi sävellajimerkintä ja klikkaa "Next" ("Seuraava").

Tahtilaji, kohotahti ja tahtien määrä

Aseta tarvittavat tahtilajin numerot. Jos kappaleen alussa on kohotahti, niin merkkää "Kohotahti" -valintaneliö ja määritä ensimmäisen kohotahdin kesto.

Jos tiedät montako tahtia partituuriin tulee, määritä se tässä. Muuten, voit lisätä tai poistaa tahteja myöhemminkin.

Klikkaa "Finish" ("Valmis") niin uusi tyhjä partituuri on luotu.

Mutokset partituurin luomisen jälkeen

Voit muuttaa kaikkia asetuksia opastetun uuden partituurin määrittelyn aikana ja myös sen jälkeen, kun olet aloittanut uuden partituurin kanssa työskentelyn.

- Jos haluat lisätä, poistaa tai luoda kohotahdin. Katso [Tahtioperaatiot](#)
- Vaihtaa mitä tahansa tekstiä, katso [Tekstin muokkaaminen](#). Jos haluat lisätä puuttuvat otsikon (tai muun tekstin) valitse valikosta *Luo* → *Tekstejä* → *Otsikko* (tai mikä tahansa vaihtoehto)
- Voit lisätä, poistaa tai muuttaa instrumenttien käyttöjärjestystä valitsemalla valikosta *Luo* → *Instrumentit*....

Katso myös: [Sävellajimerkintä](#), [Tahtilaji](#), [Nuottiavain](#).

Mallipohjat

Ensimmäisessä uuden partituurin luonti-ikkunassa on vaihtoehto "Luo uusi partituuri mallipohjasta" (ks. [Otsikko ja muu teksti](#)). Jos haluat luoda partituurin tällä tavalla, valitse mallipohja vaihtoehto ja klikkaa "Next" ("Seuraava") jatkaaksesi.

Seuraava ruutu näyttää listan mallipohjista. Valitse mallipohja ja klikkaa "Next" ("Seuraava"). Jatka ja viimeistele uusi partituuri normaalisti.

Mallipohjatiedostot ovat tavallisia tallennettuja MuseScore-tiedostoja mallipohjakansioon. Voit luoda omia mallipohjia tallentamalla MuseScore-tiedostoja mallipohjakansioon. Windowsissa mallipohjakansio sijaitsee yleensä C:\Program Files\MuseScore\templates. Linuxissa se löytyy /usr/share/mscore-xxx jos asensit pakettienhallinnalla. Jos käänsit mscore'n Linuxilla se löytyy /usr/local/share/mscore-xxx. Mac koneissa katso /Applications/MuseScore.app/Contents/Resources/templates

Luku 2

Perustiedot

Luvussa "Alkutoimet" opastettiin ohjelman asennus ja uuden partituurin luontiprosessi. "Perustiedot"-luvussa annetaan yleiskuva MuseScoresta ja esitetään yleiset menetelmät partituurin luonnista.

Nuotin kirjoittaminen

Nuotit kirjoitetaan nuotinkirjoitustilassa. Valitse ensin nuotti tai tauko aloituspisteeksi nuottien kirjoittamiselle. Kun kirjoitat nuotteja korvaat aina olemassa olevia nuotteja tai taukoja. Jos haluat lisätä nuotteja väliin, luo ensin vastaava määrä tahteja haluttuun kohtaan ennen kuin lisäät nuotit.

- *N*: Kirjoittaa nuotinkirjoitustilassa.
- *Escape*: Lopettaa nuotinkirjoitustilan.

Kirjoitettaessa nuotinkirjoitustilassa joudutaan valitsemaan kirjoitettavan nuotin kesto nuottipaletista tai vastaavalla näppäimistön pikanäppäimellä.

Versiossa 0.9.4 ja siitä ylöspäin nuotinkestoja vastaavat pikanäppäimet ovat:

- 1: 64-osanuotti
- 2: 32-osanuotti
- 3: 16-osanuotti
- 4: Kahdeksasosanuotti
- 5: Neljäsosanuotti
- 6: Puolinuotti
- 7: Kokonuotti
- 8: Kaksoiskokonuotti
- 9: Longa
- .: Piste muuttaa valitun keston pisteelliseksi nuotiksi

Versiossa 0.9.3 tai vanhemmissa nuotin keston pikanäppäin käsittää kaksi näppäintä:

- *Alt+1*: Neljäsosanuotti
- *Alt+2*: Kahdeksasosanuotti
- *Alt+3*: 16-osanuotti
- *Alt+4*: 32-osanuotti
- *Alt+5*: 64-osanuotti
- *Alt+6*: Kokonuotti
- *Alt+7*: Puolinuotti
- *.*: Piste muuttaa valitun keston pisteelliseksi nuotiksi

Nuotteja kirjoitetaan seuraavilla kirjaimilla: *C D E F G A B C*

o (nolla) tekee tauon: esimerkiksi *C D o E*. Huomaa, että valitsemasi nuottien kesto (neljäsosanuotti tässä esimerkissä) määrittää myös tauon keston (neljäsosatauko)

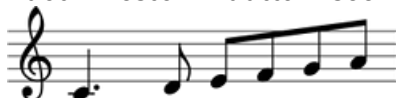

Huomaa, että versiossa 0.9.6 ja vanhemmissa, *Välilyönti* tekee tauon. Uusimmassa MuseScoren versiossa *Välilyönti* aloittaa soiton.

Nuotteja syötettäessä MuseScore siirtyy automaattisesti eteenpäin partituurissa. Jos haluat lisätä nuotteja viimeksi syötettyyn nuottiin, tee se pitämällä *Vaihto* alhaalla ja kirjoittamalla nuotin nimi: *C D Vaihto+F Vaihto+A E F*

Kun haluat tehdä pisteellisen nuotin, paina *.*. Esimerkiksi *5 . C 4 D E F G A* (Huom: versiossa 0.9.3 tai vanhemmissa käytetään erilaisia pikanäppäimiä nuotin keston muuttamiseen. Katso ylhäältä lisätietoa)

Oktaavin vaihtoon käytä seuraavia näppäinyhdistelmiä:

- *Ctrl+↑* (Mac: *⌘+↑*): Nostaa sävelkorkeutta oktaavilla.
- *Ctrl+↓* (Mac: *⌘+↓*): Laskee sävelkorkeutta oktaavilla.

Muita muokkauskomentoja:

- *x*: Vaihtaa nuotinvarren suunnan.
- *Vaihto+x*: Siirtää nuotinpään varren toiselle puolelle.

MIDI-koskettimisto

Voit myös nostaa sävelkorkeutta käyttämällä MIDI-koskettimistoa MuseScoren versiossa 0.9.6. tai vanhemmassa Versiossa 0.9.3 tai vanhemmissa on tuki MIDI-näppäimistölle vain Linuxissa.

1. Kytke MIDI-koskettimisto tietokoneeseen ja kytke koskettimistoon virta
2. Käynnistä MuseScore
3. Luo uusi partituuri
4. Klikkaa taukoa tahdissa 1, josta haluat aloittaa nuotin syötön.
5. Aloita nuotinsyöttötila painamalla *n*
6. Valitse nuotin kesto kuten 5 neljäsosanuotti, mikä näkyy yläosassa
7. Paina nuotti MIDI-koskettimistosta ja huomaat että sävel on lisätty partituuriin

Huom: MIDI-näppäimistö syöttää yhden nuotin tai soinnun kerrallaan. Tämä nuotinsyöttötila (ns. "step-time") on nopea ja luotettava. Jotkut nuotinnusohjelmat yrittävät tulkita ns. "real-time" syöttötilaa, jossa muusikko soittaa kappaleen ja ohjelmisto yrittää luoda nuotinnuksen. Tulos on usein kuitenkin epäluotettava, vaikka soittaja on ammattitaitoinen muusikko kyseessä kallis ohjelmisto. Varsinkin PC-laitteistossa on latenssiongelmaa - latenssi tarkoittaa sitä aikaa minkä signaali tarvitsee MIDI-koskettimiston painamisen ja ohjelmistoon siirtymisen välillä - mikä tekee tarkka notaation lähes mahdottomaksi. MuseScore keskittyy enemmän luotettavaan nuotinsyöttöön.

Jos sinulla on useita MIDI-laitteita liitettynä tietokoneeseen, sinun tulee kertoa MuseScorelle mikä niistä on MIDI-koskettimisto. Versiossa 0.9.6 tai myöhemmissä siirry *Muokkaa* → *Asetukset...* (Mac: *MuseScore* → *Asetukset...*). Asetukset-ikkunassa klikkaa I/O välilehteä ja valitse laite kohdassa "Valitse PortMidi input -liitäntä".

Nuottien väritys toistoalueen ulkopuolella

MuseScore värittää määrätyn alueen ulkopuoleiset nuotit joko keltaiseksi tai punaiseksi versiosta 0.9.5 eteenpäin. Nuotit, jotka ovat joko ylä- tai alapuolella amatöörille sopivan korkeuden värjäytyvät keltaisiksi ja nuotit, jotka ovat ammattilaisille sopivan korkeuden ulkopuolella värjäytyvät punaisiksi. Värit ovat informatorisia ja näkyvät näytöllä, mutta eivät näy tulostetussa partituurissa. Voit poistaa nuottien väriytyksen versiosta 0.9.6 eteenpäin valitsemalla *Muokkaa* → *Asetukset...* (Mac: *MuseScore* → *Asetukset...*) ja poistamalla valinnan *Nuotin syöttö* välilehdeltä kohdasta "Väritä nuotit käyttökelpoisen sävelkorkeuden ulkopuolella".

Aiheesta muualla

- [Opetusvideo: Note entry basics](#)

Kopioi ja liitä

Kopioi ja liitä on hyödyllinen työkalu musiikin toistamiseen tai sen siirtämiseen iskulla tai parilla.

Kopioi

1. Klikkaa valinnan ensimmäistä nuottia.
2. *Vaihto+klikkaus* valinnan viimeistä nuottia. Sinisen suorakulmion pitäisi korostaa valittua aluetta.
3. Valitse valikosta *Muokkaa* → *Kopioi*

Liitä

1. Klikka nuottia tai tahtia josta haluat liitettävän valinnan alkavan
2. Valitse valikosta *Muokkaa* → *Liitä*

Muokkaustila

Monia partituurin elementtejä voi muokata muokkaustilassa :

- *Kaksoisklikkaus*: Aloittaa muokkaustilan
- *Escape*: Lopettaa muokkaustilan

Joissakin elementeissä näkyy muokkaustilassa *kahva*, joista niitä voidaan siirrellä hiirellä vetämällä tai näppäimistökomennolla.

[Kaari](#) muokkaustilassa:

Olemassa olevia näppäimistökomentoja:

- ←: Siirtää kahvaa yhden välilyönnin vasemmalle
- →: Siirtää kahvaa yhden välilyönnin vasemmalle
- ↑ : Siirtää kahvaa yhden välilyönnin ylös
- ↓ : Siirtää kahvaa yhden välilyönnin alas

- *Ctrl+←* (Mac: ⌘+←): Siirtää kahvaa yhden 0.1 välilyönnin vasemmalle
- *Ctrl+→* (Mac: ⌘+→): Siirtää kahvaa yhden 0.1 välilyönnin oikealle
- *Ctrl+ ↑* (Mac: ⌘+ ↑): Siirtää kahvaa yhden 0.1 välilyönnin ylös
- *Ctrl+ ↓* (Mac: ⌘+ ↓): Siirtää kahvaa yhden 0.1 välilyönnin alas
- *Vaihto+←*: Siirtää kahvan ankkurirastia vasemmalle
- *Vaihto+→*: Siirtää kahvan ankkurirastia oikealle
- *Sarkain*: Siirtyy seuraavaan kahvaan

Joskus voi tulla tarve siirtää manuaalisesti nuotti tai korutus-/alennusmerkki vaakasuunnassa. Tässä tapauksessa tupla-klikkaa sitä ja sitten käytä nuolinäppäimiä vasemmalle/oikealle.

Katso myös: [Tekstin muokkaaminen](#), [Legato-kaari](#), [Viivastosulut](#), [Viivat](#)

Tahtioperaatiot

Lisääminen loppuun

Jos haluat lisätä tahdin kappaleen loppuun paina *Ctrl+B*. (Mac: ⌘+B), tai valitse valikosta *Luo → Tahdit / kehykset → Lisää tahti loppuun*. Kun haluat lisätä useita tahteja paina *Ctrl+Shift+B* (Mac: ⌘+Shift+B) tai käytä valikkoa *Luo → Tahdit / kehykset → Lisää tahteja loppuun ...*

Lisääminen väliin

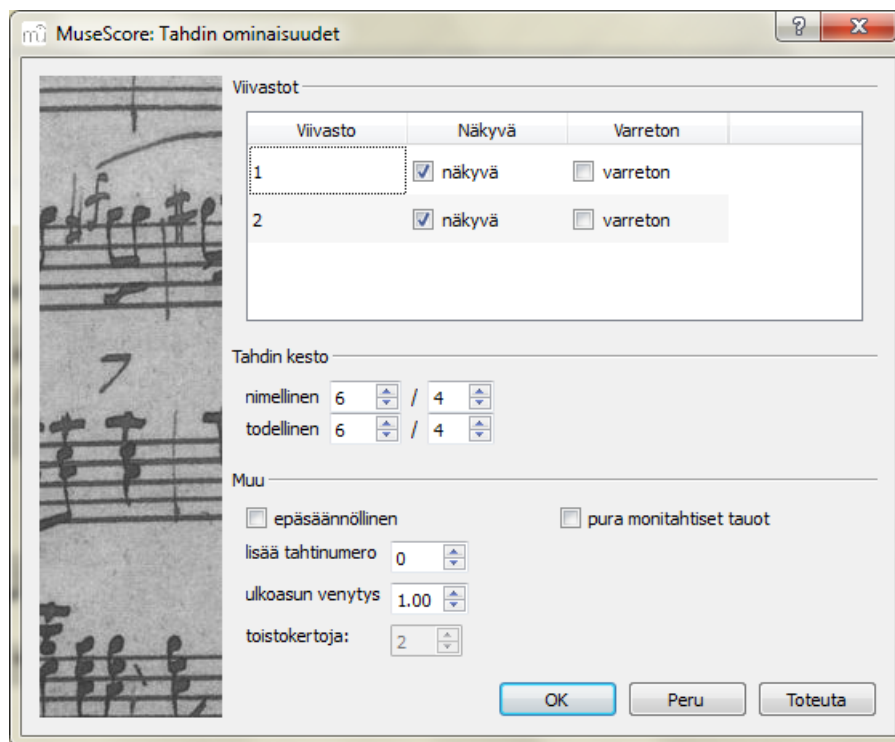
Valitse ensin tahti ja sitten paina *Ins* tai käytä valikkoa *Luo → Tahdit / kehykset → Lisää tahti valitun edelle* lisätäksesi uusi tyhjä tahti valitun tahdin etupuolelle. Kun haluat lisätä useita tahteja paina *Ctrl+Ins* (Mac: ⌘+Ins) tai käytä valikkoa *Luo → Tahdit / kehykset → Lisää tahteja valitun edelle ...*

Poistaminen

Valitse tahti ensin ja paina *Ctrl+Del* (Mac: ⌘+Fn+Askelpalautin). Versioin 0.9.5 ja vanhempien kanssa toimitaan toisin. Paina *Ctrl* (Mac: ⌘) näppäin alas ja klikkaa tahdin tyhjään osaan hiirellä. Tahti on merkitty nyt pisteviivalla, joka osoittaa, että olet valinnut "palan aikaa". Voit laajentaa valintaa painamalla *Ctrl+Click* (Mac: ⌘+Click). *Del* (Mac: Fn+Askelpalautin) -näppäimen painaminen poistaa tahdit.

Ominaisuudet

Muokkaa tahdin ominaisuuksia klikkaamalla hiiren oikealla tahdin tyhjää kohtaa ja valitsemalla *Tahdin ominaisuudet...*

Viivastot

Näkyvä ominaisuus joko näyttää tai piilottaa nuotit ja viivaston viivat kyseisessä tahdissa. **Varreton** ominaisuus joko näyttää tai piilottaa kaikki nuotinvarret kyseisessä tahdissa. Nuotit joilla normaalisti on varsi kuten puolinuotit (minums) ja neljäsosanuotit (crotchets) näyttävät vain nuotinpäähän jos valinta on varreton.

Kesto

Nimellinen (Nominal) kesto on tahtiosoitus, joka on kirjoitettu partituurin alkuun. Voit vaihtaa *todellisen* (Actual) keston mihin tahansa tahtiin riippumatta siitä mikä tahtiosoitus partituuriin on kirjoitettu. Normaalisti nimellinen ja todellinen tahdin kesto ovat samat. Esimerkiksi kohotahdissa voi olla lyhempi todellinen kesto.

Alapuolisessa kuvassa neljäsosakohotahdissa on nimellinen tahdin kesto 4/4 mutta todellinen 1/4. Keskellä olevissa tahdeissa on nimellinen ja todellinen kesto 4/4. Lopussa olevassa vajaatahdissa (pisteellinen puolinuotti) todellinen kesto on 3/4.

Epäsäännöllinen

"Epäsäännöllistä" tahtia ei lasketa tahdin numerointiin. Yleensä kohotahti on merkitty "epäsäännölliseksi". Jos käytät versiota 0.9.4 tai vanhempaa ja merkitset vahdin epäsäännölliseksi, sinun tulee tallentaa jaa ladata partituuri uudestaan ennen kuin tahtinumeron muutos näkyy.

Lisää tahtinnumero

Voit käyttää "Lisää tahtinnumero" -optiota vaikuttamaan tahtien numerointiin. Voit kirjoittaa tähän positiivisia tai negatiivisia numeroita. Huomaa, että tämä vaikuttaa myöhempisiin tahteihin. Arvo "-1" vaikuttaa saman efektin kuin tahdin merkitseminen epäsäännölliseksi.

Ulkoasun venytys

Tällä optiolla voi suurentaa tai pienentää nuottien vaakasuoraa väliä.

Toistokertoja

Jos tahti on [toiston](#) lopussa voit määritellä kuinka usein toisto soitetaan.

Pura monitahtiset tauot

Tämä ominaisuus jakaa [monitahtiset tauot](#) takaisin normaaleiksi tahdeiksi. Tämä valinta tulee tehdä **ennen** kuin asetat päälle "Luo monitahtisia taukoja" valinnan *Tyyli → Muokkaa yleistä tyyliä ....*

Versio 0.9.6 ja uudemmat automaattisesti katkaisevat monitahtiset tauot tärkeissä kohdissa kuten harjoitukset merkissä, tahtilajin muuttuessa, kaksoistahtiviivan kohdalla jne.

Numerointi

MuseScore numeroi automaattisesti jokaisen viivaston ensimmäisen tahdin mutta muitakin numerointitapoja on. Valitse päävalikosta *Tyyli → Muokkaa yleistä tyyliä ....* Valitse vasemmasta puolen "**Numerot**". Oikean puolen alaosassa on valinta "**Tahtinumerot**".

Merkitse valintaruutu ensin kohtaan "Tahtinumerot" niin automaattinen tahtien numerointi tulee päälle.

Merkitse "näytä ensimmäisellä" jos haluat, että ensimmäinen tahti numeroidaan.

Merkitse "kaikilla viivastoilla" jos haluat numerot kaikille viivastoille, muutoin vain ylin viivasto näyttää tahtinumerot.

Valitsemalla numeron näyttö "jokaisessa viivastokokonaisuudessa" numero näkyy rivistön alussa, tai näytä numerot "tahdeittain, joka x" ja määritä väli x. Esimerkiksi jos väli on 1, numeroidaan jokainen tahti; jos väli on 5 numeroidaan joka viides tahti.

Paletti

Voit näyttää tai piilottaa paletin valitsemalla valikosta *Näytä → Paletti*.

Voit vetää-ja-pudottaa palettisymboleja partituurin elementtien päälle.

Palettisymbolin kaksoisklikkaaminen on vastaava toimenpide kuin vastaavan symbolin vetäminen-ja-pudottaminen valitun elementin päälle partituurissa.

Voit esimerkiksi laittaa helposti tenuton useaan nuottiin kerralla:

1. Valitse nuotit
2. Kaksoisklikkaa tenuto-symbolia määritepaletissa

Kumoa ja tee uudelleen

MuseScoressa on rajoittamaton määrä kumoa / tee uudelleen toimintoja.

Standardi pikavalinnat ovat:

- Kumoa *Ctrl+Z* (Mac: *⌘+Z*)
- Tee uudelleen *Ctrl+Vaihto+Z* tai *Ctrl+Y* (Mac: *⌘+Vaihto+Z*)

Tai käytä työkalurivin painikkeita:

Tiedostomuoto

MuseScore tukee monia tiedostomuotoja, joiden avulla voit jakaa ja julkaista partituureja muodossa, joka parhaiten vastaa tarpeitasi. Voit tuoda tiedostoja *Tiedosto → Avaa...* ja viedä *Tiedosto → Tallenna nimellä...* Lisäksi alla kuvatuissa formaateissa, voit tallentaa ja jakaa partituureja verkossa osoitteessa [MuseScore.com](https://musescore.com). *Tiedosto → Tallenna verkossa...*

MuseScoren alkuperäinen tiedostomuoto

Pakattu MuseScore formaatti (*.mscz)

MSCZ on standardi *MuseScore* -tiedostomuoto ja sitä suositellaan useimmiten käytettäväksi. Tässä formaatissa tallennettu partituuri vie hyvin vähän levytilaa, mutta sisältää kaiken tarvittavan tiedon. Formaatti on ZIP-pakattu versio .mscx-tiedostosta sisältäen kuvat.

MuseScore formaatti (*.mscx)

MSCX on *MuseScore*-tiedoston pakkaamaton muoto, jota käytetään versiossa 0.9.5 ja uudemmissa. Tässä formaatissa tallennettu partituuri ei hävitä mitään informaatiota, paitsi kuvat ja on suositeltava, jos sinun tarvitsee manuaalisesti muokata tiedostoa tekstieditorilla. MuseScoren edelliset versiot käyttivät MSC tiedostopäätettä. Koska MSC tiedostopäätte voi aiheuttaa konfliktin Microsoft Windowsin kanssa niin jotkut sähköpostipalveluntarjoajat estävät sen käytön. Uusi MSCX tiedostotunniste korvaa vanhan MSC tiedostotunnisteen ja siksi myös edellä kuvatut ongelmat.

Huomautus fonteista: MuseScore ei sisällytä fontteja tiedostoon. Jos haluat jakaa MuseScore-tiedoston muille osapuolille, valitse sellainen tekstin fontti jonka muut osapuolet ovat myös asentaneet. Jos tietokoneessa ei ole fontteja, jotka on määritelty tiedostossa, MuseScore käyttää sen tilalta varafonttia. Varafontti voi näyttää tietenkin erilaiselta.

MuseScoren varmuuskopiotiedostot

MuseScoren varmuuskopiotiedosto (*.mscz, or *.mscx,)

Varmuuskopiotiedostot luodaan automaattisesti ja tallennetaan samaan kansioon kuin normaali MuseScore-tiedosto. Varmuuskopio lisää pisteen tiedostonimen alkuun (.) ja loppuun pilkun (,) (esimerkiksi, jos normaali tiedostonimi on "tiedostonimi.mscz", niin varmuuskopion nimi on ".tiedostonimi.mscz,"). Varmuuskopio sisältää MuseScore-tiedoston aiemmin tallennetun version ja se voi olla tärkeä, jos normaali kopio vioittuu tai sinun tarvitsee katsoa hieman vanhemman version versiota partituuristasi. Avataksesi MuseScoren varmuuskopion sinun tulee nimetä tiedosto uudelleen ja poistaa nimestä piste ja pilkku. Koska se on tallennettu samaan kansioon kuin normaali MuseScore-tiedosto, sille tulee antaa eri nimi (voit esimerkiksi vaihtaa tiedostonimen ".tiedostonimi.mscz," muotoon "tiedostonimi-kopio1.mscz").

Jos käytät Linuxia niin sinun tarvitsee vaihtaa näkymäasetukset muotoon "näytä piilotetut tiedostot" ("show hidden files") nähdäksesi MuseScoren varmuuskopiotiedostot.

Tulosta ja lue (vain vienti)

PDF (*.pdf)

Portable Document Format (PDF) on ihanteellinen tiedostomuoto jakaa nuotteja niiden kanssa, joiden ei tarvitse muokata musiikkia. Lähes kaikissa tietokoneissa on valmiina jokin pdf-tiedoston lukuohjelma, joten lisäohjelman asentamista ei yleensä tarvita partituurin katsomiseen.

PostScript (*.ps)

PostScript (PS) on suosittu sivunkuvauskieli jota käytetään ammattimaisessa tulostuksessa.

PNG (*.png)

Portable Network Graphics (PNG) on laajasti tuettu bittikartta kuvaformaatti jota käytetään Windows, Mac OS ja Linux ohjelmistoissa. Kuvaformaatti on erityisen suosittu netissä. Monisivuisista partituureista tehdään PNG-tiedosto jokaisesta sivusta. MuseScore luo kuvat niin kuin ne näkyisivät tulostettuina. Jos haluat luoda kuvia jotka näyttävät myös vain näytössä näytettävät kohteet kuten kehyslaatikot, näkymättömät nuotit ja määrätyn alueen ulkopuolisten nuottien värit niin mene *Muokkaa*

→ Asetukset... (Mac: MuseScore → Asetukset...) klikkaa Vienti välilehteä ja merkitse "Ruudunkaappaustoiminto" valintalaatikko.

SVG (*.svg)

Scalable Vector Graphics (SVG) voidaan avata useimmilla selaimilla (paitsi Internet Explorer) ja useimmilla vektorigrafiikka ohjelmistoilla. Kuitenkaan useimmat SVG -ohjelmistot eivät tue upotettuja fontteja niinpä sopivat MuseScore -fontit täytyy asentaa, jotta näkisit nämä tiedostot oikein.

Kuuntele (vain vienti)

WAV Audio (*.wav)

Waveform Audio Format (WAV) on Microsoftin ja IBM:n kehittämä pakkaamaton ääniformaatti mutta laajasti Windows, Mac OS ja Linux ohjelmistojen tukema. Tämä on ihanteellinen formaatti CD:n luontiin, koska äänenlaatu ei heikkene tiedostoa tallennettaessa. Kuitenkin suuri tiedostokoko vaikeuttaa sen jakamista sähköpostilla tai netissä. Tämä vientivaihtoehto on käytettävissä versiossa 0.9.5 tai tätä uudemmissa.

FLAC Audio (*.flac)

Free Lossless Audio Codec (FLAC) pakattu ääniformaatti. FLAC-tiedostot ovat kooltaan noin puolet pakkaamattomasta audiosta ja silti yhtä laadukkaita. Windows ja Mac OS järjestelmissä ei ole sisäistä tukea FLAC-tiedostoille, mutta sellaiset ohjelmat kuten [VLC media player](#) voi toistaa FLAC-tiedostoja kaikissa järjestelmissä. Tämä vientioptio on versiossa 0.9.5 ja sitä uudemmissa.

Ogg Vorbis (*.ogg)

Ogg Vorbis on tarkoitettu patentti-vapaaksi korvaajaksi suosituille MP3 audio-muodolle. Kuten MP3, Ogg Vorbis-tiedostot ovat suhteellisen pieniä (usein kymmenesosa pakkaamattomasta audiosta) mutta jonkun verra äänenlaatua menetetään. Windows ja Mac OS järjestelmissä ei ole sisäistä tukea Ogg Vorbisille. Mutta sellaiset ohjelmat kuten [VLC media player](#) and Firefox 3.5 tai uudempi osaa toistaa Ogg-tiedostoja kaikissa käyttöjärjestelmissä. Tämä vientioptio on versiossa 0.9.5 ja sitä uudemmissa.

Jaa muilla musiikkiohjelmissa

MusicXML (*.xml)

[MusicXML](#) on nuottilehtien yleismaailmallinen standardi ja sitä käyttää suurin osa tällä hetkellä saatavilla olevista nuotinnusohjelmista kuten Sibelius, Finale ja yli 100 muuta. Se on suositeltava muoto jaettaessa nuotteja eri nuotinnusohjelmien kesken.

Pakattu MusicXML (*.mxl)

Pakattu MusicXML luo pienempiä tiedostoja kuin normaali MusicXML. Pakattu MusicXML on uudempi standardi eikä ole vielä kovin laajasti muiden nuotinnusohjelmien tukema tällä hetkellä.

MIDI (*.mid, *.midi, *.kar)

Musical Instrument Digital Interface (MIDI) on sekvensserien ja nuotinnusohjelmien laajasti tukema formaatti. Kuitenkin MIDI-tiedostot on suunniteltu toistoa varten, ei partituurin ulkomuotoa varten. Niinpä ne eivät sisällä tietoa muotoilusta, sävelten oikeinkirjoituksesta, soinnista, koristeista, artikuloinnista, toistoista tai sävellajeista muun muassa. Kun jaat tiedostoja eri nuotinnusohjelmien kesken käytä MusicXML muotoa. Jos haluat vain kuunnella, käytä silloin MIDIä.

LilyPond (*.ly) (vain vienti)

LY-tiedostot voidaan avata [Lilypondilla](#), ilmainen nuotinnusohjelma. Kuitenkin LilyPond-vienti on epätäydellinen ja kokeellinen nykyisen MuseScore-version kanssa.

MuseData (*.md) (vain tuonti)

MuseData on Walter B. Hewlettin vuoden 1983 alussa kehittämä formaatti jakaa musiikkia helposti notaatio-ohjelmistojen välillä. Se on sittemmin jäänyt MusicXML:n varjoon, mutta useita tuhansia nuotteja on tässä muodossa edelleen saatavana netissä.

Capella (*.cap) (vain tuonti)

CAP-tiedostot ovat Capella nuotinnusohjelmalla luotuja. MuseScore tuo nämä tiedostot melko tarkasti.

Bagpipe Music Writer (*.bww) (vain tuonti)

BWW-tiedostot on luotu Bagpipe Music Writerilla. Tämä tuontioptio on mukana versiossa 1.0 ja uudemmissa.

BB (*.mgu, *.sgu) (vain tuonti)

BB-tiedostot on luotu Band-in-a-Box ohjelmalla. MuseScoressa on kokeellinen tuki BB-tuonnille.

Overture (*.ove) (vain tuonti)

OVE-tiedostot on luotu Overture nuotinnusohjelmalla. Tämä kokeellinen tuontioptio on versioissa 0.9.6 ja uudemmissa.

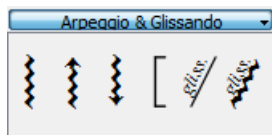
Luku 3

Notaatio

Edellisessä Perustiedot-luvussa opettelit kuinka voit [kirjoittaa nuotteja](#) ja olla vuorovaikutuksessa [paletin](#) kanssa. "Notaatio" luvussa kuvataan eri tyyppisiä notaatioita yksityiskohtaisemmin kuin myös kehittyneempiä musiikin merkintätapoja.

Arpeggio ja Glissando

Arpeggio (Murtosointu) -merkintä asetetaan vetämällä vastaava symboli Arpeggio & Glissando -paletista sointunuotin päälle.

Voit muokata arpeggion pituutta tuplaklikkaamalla sitä ja vetämällä kahvasta ylös tai alas.

Glissandos asetetaan vetämällä glissando symbol Arpeggio & Glissando -paletista ensimmäiseen, saman viivaston kahdesta peräkkäisestä nuotista.

Muokkaa tai poista glissando-teksti klikkaamalla hiiren oikeaa painiketta ja valitsemalla valikosta "Glissando-ominaisuudet". Jos tilaa ei ole tarpeeksi

kahden nuotin välillä, MuseScore ei näytä tekstiä.

Dynamiikkaviivat

Dynamiikkaviivat (Hairpin) ovat [viiva](#)objekteja. Kun luot dynamiikkaviivan valitse ensin nuotti merkkäämällä lähtöpiste.

- *H*: Luo voimistuvan dynamiikkaviivan (crescendo)
- *Vaihto+H*: Luo hiljentyvän dynamiikkaviivan (diminuendo, decrescendo)

Voit myös luoda dynamiikkaviivan vetämällä sen symbolin Viivat-paletista nuotin päähän.

1. *H* luo crescendo-dynamiikkaviivan:

2. *Kaksoisklikkaus* muuttaa tilaksi [muokkaustilan](#):

3. *Vaihto+→* siirtää lopetuspistettä:

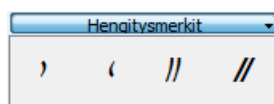

4. *→* siirtää nuolen päätepistettä:

Hengitysmerkit

Sijoita **hengitysmerkki**symboli vetämällä se Hengitysmerkki-paletista partituurissa olevaan nuottiin. Symboli asettuu nuotin jälkeen. Versiossa 0.9.5 ja sitä varhaisemmissa hengitysmerkki ilmestyy *ennen* nuottia, johon se oli vedetty.

Hengitysmerkkisymboli partituurissa:

Kertaus

Yksinkertaisen kertauksen aloitus ja lopetus voidaan määritellä asettamalla sopivat [tahtiviivat](#). Ohjeet ensimmäiselle ja toiselle maalille katso kohdasta [maalit](#).

Soittaminen

Kuullaksesi kertaukset kuuntelun aikana varmista, että "Kertaukset päälle/pois" -painike työkalupalkissa on valittuna. Samoin voit ottaa kertaukset pois päältä painamalla painiketta.

Kertauksen viimeisessä tahdissa voit asettaa "Toistokerran" [ominaisuuden](#), jolla voit määritellä toistettujen kertojen määrän.

Teksti

Kertaustekstimerkinnät kuten "D.C. al Fine" tai "D.S. al Coda" on sijoitettu Toistot- [palettiin](#).

Toistot	
	
	
	Fine
D.C.	D.C. al Fine
D.C. al Coda	D.S. al Coda
D.S. al Fine	D.S.
To Coda	

Korusävel, etuhele

Lyhyet etuhelenuotit (Acciaccatura) näytetään pieninä nuotteina, joissa on kauttaviiva varressa. **Pitkissä etuhelenuoteissa** (Appoggiatura) ei ole kauttaviivaa. Molemmat sijoitetaan ennen normaalikokoista päänuottia.

Luo korusävel vetämällä sen symboli Korusävelet -[paletista](#) partituurin normaaliin nuottiin. (Versiossa 0.9.5 ja vanhemmissa paletti on yksinkertaisesti nimellä Nuotit)

Katso myös: [Korusävel \(Grace note\)](#) Wikipediasta

Legato-kaari

Legato-kaari (Slur) on kaareva viiva kahden tai useamman nuotin välissä mikä ilmaisee, että nuotit tulee soittaa toisiinsa sitoen. Jos tarkoitat yhdistää kaksi nuottia yhdeksi säveleksi käytä [Sidoskaarta](#).

Käyttöohje

1. Lopeta [nuotin kirjoittaminen](#) ja valitse ensimmäinen nuotti:

2. s tekee legato-kaaren:

3. *Vaihto*+ → siirtää kaaren lopun seuraavaan nuottiin:

4. x vaihtaa kaaren suunnan:

5. *Escape* lopettaa kaaren muokkaustilan:

Hienosäätö

Kahvan neliöitä (kuvassa kohdissa 2-4 yllä) voidaan säädellä hiirellä. Kaksi ulointa kahvaa säätää aloitus- ja lopetuspistettä. Kaksi sisimmäistä kahvaa

säätää kaaren korkeutta.

Kaari voi yhdistää useita viivastoja ja sivuja. Kaaren alku ja loppu on kiinnitetty nuottiin/sointuun tai taukoon. Jos nuotteja sijoitetaan uudelleen Ulkoasun tai Tyylin muokkauksen kautta, kaari siirtyy ja muotoutuu myös.

Huom: Hiirellä ei ole mahdollista muuttaa alun ja lopun ankkurinuottia. Käytä *Vaihto* + vasenta tai oikeaa nuolta kaaren alku ja loppupisteen säätämiseen.

Pistekaari

Pistekaarta käytetään joskus lauluissa, joissa kaaren paikka vaihtelee säkeistön mukaan. Pistekaarta käytetään myös osoittamaan nuotintajan ehdotusta (poiketen säveltäjien alkuperäisestä merkinnästä). Voit muuttaa kaaren pistekareksi klikkaamalla sitä hiiren oikealla ja valitsemalla *Kaaren ominaisuudet...* Kaaren ominaisuudet -valintaikkunasta voit valita kiinteän tai pisteellisen kaaren.

Katso myös: [Sidoskaari](#), [Muokkaustila](#)

Liite

[slur_b2t.png](#)

Koko

12.16 Kt

Maalit

Maalihakasia (Volta) käytetään **ykkös- ja kakkosmaalissa** merkkeamaan erilaisia kertauksien lopetuksia.

Aseta maalihakaset partituuriin vetämällä-ja-pudottamalla ne [Viivat-paletista](#).

Hakaset voivat jatkua enemmänkin kuin yhden tahdin yli. Mene kaksoisklikillä muokkaustilaan ja sitten siirrä kahvoja:

- yksi tahti oikealla *Vaihto* + →
- yksi tahti vasemmalle *Vaihto* + ←

Nämä komennot siirtävät maalihakasen "loogista" alkua tai loppua määritetyssä tahdissa.

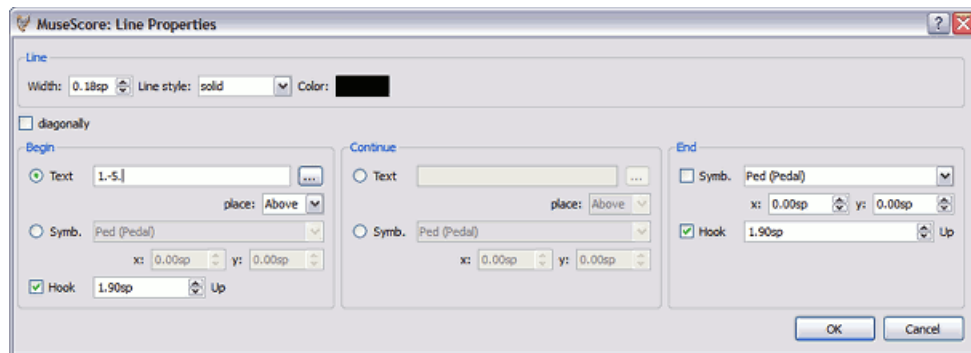
Kahvojen siirtäminen pelkästään oikealla tai vasemmalla nuolinäppäimellä tai hienosäätäminen hiirellä ei vaikuta siihen kuinka kertaukset toistetaan.

Jos siirrät kahvoja, katkoviiva näyttää loogisesta sijainnista toiminnalliseen sijaintiin.

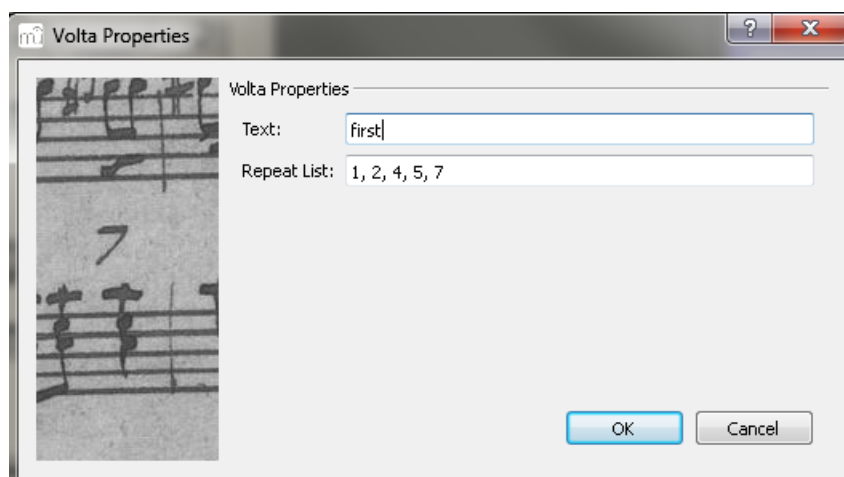

Teksti

Voit muuttaa tekstiä ja monia muita maalin ominaisuuksia käyttämällä Viivan ominaisuudet -valintaikkunaa. Klikkaa hiiren oikealla maalin hakasta ja valitse *Viivan ominaisuudet* .... Alla olevassa kuvassa maalik teksti on "1.- 5."

Voit myös napsauttaa hiiren kakkospainikkeella maalia ja tuoda esiin Maalin ominaisuudet. Täältä voit vaihtaa molemmat näkyvät maalik teksti (sama kuin Viivan ominaisuudet yllä) ja Toistolistan. Jos haluat toistaa yhden maalin vain tietyllä kerralla ja toisen maalin toisella kerralla, anna toistokerrat pilkuilla erotettuina. Alla olevassa esimerkissä, tämä maali toistetaan toistojen 1, 2, 4, 5 ja 7 aikana. Toinen maali toistetaan muilla kerroilla, kuten 3, 6 ja mahdollisesti muilla suuremmilla kerroilla kuten 8, 9, jne.

Toistaminen

Joskus toistoja on enemmän kuin kaksi. Yllä olevassa kuvassa maalik teksti näyttää, että se toistetaan viisi kertaa ennen kuin jatketaan. Jos haluat muuttaa montako kertaa MuseScore soittaa toiston mene tahtiin jossa on kertausmerkki ja vaihda toistokertojen määrä (katso yksityiskohdat

[Tahtioperaatioista](#)).

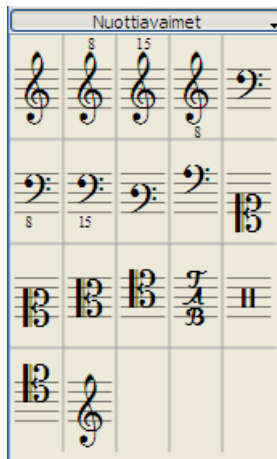
Versiossa 0.9.4 tai vanhemmissa voit asettaa moniviivastoisissa partituureissa maalit vain yläviivastolle. Muuten MuseScore voi kaatua tai ankkuripiste muuttua kun lataat partituurin uudelleen.
(ks. [virheraportti](#))

Aiheesta muualla

- [Näytönkaappausvideo: Add alternative repeats with MuseScore 0.9.5](#)

Nuottiavain

Nuottiavaimet voidaan luoda tai muuttaa vetämällä nuottiavainsymboli Nuottiavaimet-paletista tahtiin tai toiseen nuottiavaimeen. Käytä *F9* (Mac: $\sim + \# + K$) näyttääksesi tai piilottaaksesi [paletin](#) sivupalkista.

Lisää

Vedä nuottiavain paletista tahdin tyhjään kohtaan. Tämä luo nuottiavaimen sen tahdin alkuun. Voit luoda nuottiavaimen myös keskelle tahtia vetämällä se tahdin tiettyyn nuottiin. Jos tahti ei ole viivaston ensimmäinen, nuottiavain piirtyy pienempänä.

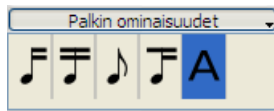
Poista

Valitse nuottiavain ja paina *Del*.

Huomaa, että nuottiavaimen vaihtaminen ei muuta minkään nuotin sävelkorkeutta. Sen sijaan vain nuotit siirtyvät.

Palkki

Palkit muodostuvat automaattisesti, mutta automaattinen asetus voidaan ohittaa manuaalisesti. Vedä palkkisyntoli Palkin ominaisuudet -paletista nuottiin muuttaaksesi sen palkin käyttäytymistä.

Voit myös ensin valita nuotin ja sitten kaksoisklikata sopivaa symbolia palkkipaletista.

Aloitta palkin tästä nuotista.

Älä lopeta palkkia tähän nuottiin.

Älä palkita tätä nuottia.

Aloita toisen tason palkki tästä nuotista (ei vielä käytössä nykyisessä MuseScoren versiossa).

Katso myös: [Palkitus viivastosta toiseen](#)

Liite

Koko

[beam-palette.png](#)

2.58 Kt

Rumpunotaatio

Esimerkki rumpunotaatiosta:

Rumpusetin notaatio sisältää usein ylös- ja alaspäin olevia nuotinvarsia samanaikaisesti. Jos et ole tutustunut useamman äänen muokkaamiseen samalla viivastolla katso [stemmääänien](#) yleiskuvaus. Katso alla ohjeet erityisistä lyömäsoittimien merkintätavoista.

MIDI-näppäimistö

Helpoin tapa lisätä rumpunotaatio partituuriin on MIDI-näppäimistö. Useimmissa MIDI-näppäimistöissä on lyömäsoitinmerkinnät kunkin näppäimen yläpuolella. Jos painat "haihatti"-näppäintä MuseScore lisää oikean notaation partituuriin. MuseScore pitää automaattisesti huolta nuotinvarren suunnasta ja nuotinpään tyypistä.

Tietokonenäppäimistö

Vain muutamia rumpuinstrumenteille on pikakuvake oletuksena. Voit lisätä niitä klikkaamalla viivastoa hiiren oikealla → *Muokkaa rumpusettiä ...*

- c - Bassorumpu
- d - Ride

Hiiri

Merkinnän syöttäminen lyömäsoittimelle, jolla ei ole sävelkorkeutta, toimii eri tavalla kuin muille instrumenteille, niinpä tässä eri vaiheet:

1. Valitse nuotti tai tauko lyömäsoitinviivastolta. Huomaa, että rumpupaletti pysyy tyhjänä, kunnes olet suorittanut tämän vaiheen loppuun.
2. Paina "N", niin nuotin syöttäminen alkaa
3. Valitse nuotin kesto nuotinsyöttöpalkista
4. Valitse nuotin tyyppi (kuten bassorumpu tai pikkurumpu) rumpupaletista
5. Lisää nuotti partituuriin klikkaamalla lyömäsoitinviivastoa

Ulkoisia linkkejä

- [Drum Parts](#) [video]

Sidoskaari

Sidoskaari (Tie) on kaariviiva kahden kahden saman tasoisen nuotin välillä. Jos haluat kaariviivan joka ulottuu usean erikorkuisen sävelen yli käytä [Legato-kaarta](#).

Ensimmäinen tapa

Valitse ensimmäinen nuotti:

+ tekee sidoskaaren:

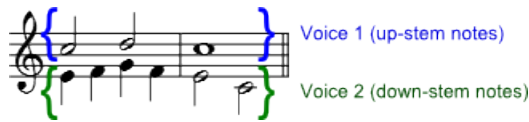

Toinen tapa

Sidoskaaria voi tehdä suoraan [nuotinkirjoituksen](#) aikana painamalla + heti kaaren aloittavan nuotin jälkeen.

Stemmaäänet

Stemmaäänet mahdollistavat sellaisten nuottien kirjoittamisen samalle viivastolle, jotka alkavat samaan aikaan, mutta joilla on eri pituisia kestoja. Stemmoja kutsutaan joskus 'tasoiksi' muissa nuotinnusohjelmissa.

Ohjeet

1. Aloita kirjoittamalla ensin ylin ääni (kaikki ylöspäin olevat stemmavarret). Kun kirjoitat nuotteja jotkut varret voivat olla alaspäin. Sinun ei tarvitse murehtia varren suunnasta tässä vaiheessa, koska ne kääntyvät automaattisesti, kun lisäät toisen äänen.

2. Jos käytät tietokonetta tai MIDI-näppäimistöä nuottien syöttämiseen (hiiren sijaan), käytä ← nuolinäppäintä siirtääksesi kohdistimen takaisin alkuun.
3. Klikkaa "Stemma 2" -painiketta .
4. Syötä kaikki alemman stemman nuotit (kaikki alaspäin olevat stemmavarret). Kun olet sen tehnyt, lopputuloksen tulisi näyttää tältä:

Milloin käytetään stemmaääniä

- Jos haluat nuotinvarsien näyttävän soinnussa vastakkaisiin suuntiin samalla viivastolla.
- Jos haluat kirjoittaa samanaikaisesti soivia erikestoisia nuotteja samalle viivastolle.

Taukojen piilottaminen

Voit kätkeä tauon klikkaamalla sitä hiiren oikealla ja valitsemalla *Aseta näkymättömäksi*. Jos asetus *Näytä → Näytä näkymättömät* on valittuna piilotetut tauot näkyvät harmaana partituurissa. Tauot eivät näyt tulosteessa.

Sävellajimerkintä

Sävellajimerkinnät (lyhyemmin "etumerkinnät") luodaan tai muutetaan vetämällä sävellajisymboli Sävellajimerkinnät-paletista tahtiin tai olemassa olevaan etumerkintään.

F9 näyttää [paletti](#) -ikkunan

Vaihto

Vedä etumerkintä paletista partituurin etumerkinnän päälle. Voit myös vetää etumerkinnän partituurista partituurin toiseen etumerkintään käyttämällä *Vaihto+hiiren vasen+veto*.

Lisäys

Vedä etumerkintä paletista tahdin tyhjään kohtaan. Tämä luo etumerkinnän sen tahdin alkuun.

Poisto

Valitse etumerkintä ja paina *Del*.

Tahdin tauot

Kokotahdin tauko

Kun tahdissa ei ole nuotteja, käytetään koko tahdin taukoa.

Luo kokotahdin tauko, valitsemalla tahti ja painamalla *Del*. Kaikki tämän tahdin nuotit on silloin korvattu kokotahdin tauolla.

Monitahtinen tauko

Monitahtiset tauot kuvaavat soittimien pitkää hiljaisuutta ja niitä käytetään yleensä soitinmusiikissa.

Ohjeet

1. Valitse päävalikosta *Tyyli* → *Muokkaa yleistä tyyliä ...* (versiossa 0.9.5 ja vanhemmassa se löytyy *Tyyli* → *Muokkaa tyyliä*)
2. Klikkaa "Partituuri" -välilehteä, jos se ei ole valmiina valittuna.

3. Lisää valintamerkki seuraavaksi kohtaan "Luo monitahtisia taukoja"

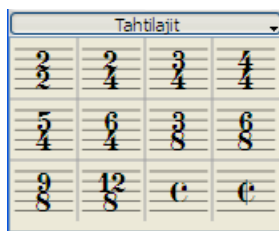
Rajoitukset

Tyylistä tehtävä valinta luo monitahtiset tauot koko partituuriin. Siksi on suositeltavaa, että teet ensin kaikki nuotit ja sitten laitat monitahtiset tauot päälle vasta lopuksi.

Versio 0.9.5 ja vanhemmat eivät automaattisesti katkaise monitahtisia taukoja tärkeissä kohdissa kuten kaksinkertaiset tahtiviivat, nuottiavaimet, harjoitusmerkit. Tämä on jo korjattu tulevaan versioon 0.9.6. Vanhempien versioiden kanssa työskennellessä katso "Katkaise monitahtiset tauot" otsikkoa kohdasta [tahtioperaatiot](#).

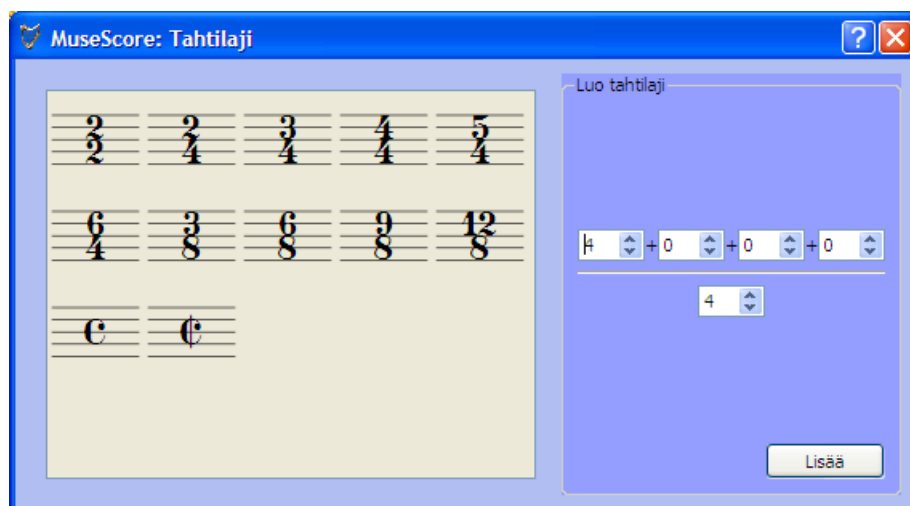
Tahtilaji

Tahtilajimerkinnät ovat saatavilla viereisessä pääpaletissa. Voit vetää ja pudottaa tahtilajimerkinnät partituuriin. (Katso MuseScore- [paletin](#) yleinen käyttöohje.)

Jos tarvitse tahtilajimerkintää jota viereisessä paletissa ei ole, valitse *Luo* → *Tahtilajit...* ja tee omasi. Voit muokata ylempiä ja alempia numeroita *Luo Tahtilaji* -ikkunassa.

Useimmissa tapauksissa sinun tarvitsee muokata vain ensimmäistä ylempää numeroa. Ylimääräiset ylemmät numerot ovat [lisäarvoja](#) joilla merkintään saadaan useita ylänumeroita erotettuna toisistaan plusmerkillä.

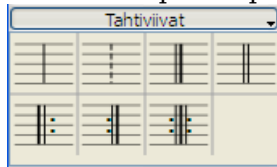
Kohotahdit

On tilanteita, jolloin todellinen kesto tahdissa poikkeaa tahtilajimerkinnällä osoitetusta kestosta. Kohotahdit ovat tästä yleisin esimerkki. Jos haluat vaihtaa todellisen keston muuksi ilman tahtilajimerkinnän muutosta katso kohta [Tahtioperaatiot](#).

Tahtiviiva

Tahtiviivatyyppin vaihtaminen

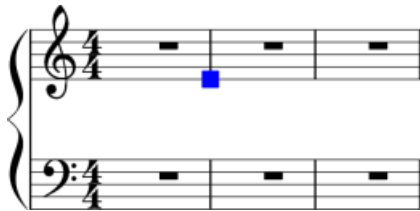
Tahtiviivat vaihdetaan vetämällä tahtiviivan symboli Tahtiviivat-paletista tahtiviivan päälle partituuriin.

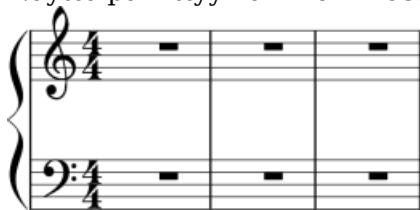
Voit piilottaa tahtiviivan klikkaamalla sitä hiiren oikealla ja valitsemalla *Aseta näkymättömäksi*.

Luo tahtiviiva useamman nuottiviivaston yli

Kun haluat vetää tahtiviivoja useamman viivaston yli kaksoisklikkaa tahtiviivaa niin voit muokata sitä (ks. [Muokkaustila](#)).

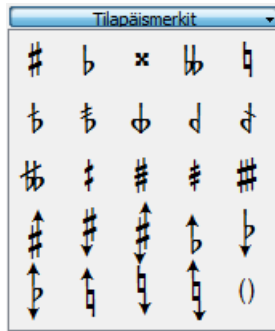
Klikkaa ja vedä sinisestä neliöstä alas seuraavalle viivastolle. Näyttö päivittyy kaikille viivastoille kun poistut muokkaustilasta.

Katso myös: [Tahtioperaatiot](#)

Tilapäismerkki

Tilapäismerkit voidaan asettaa tai niitä voidaan muuttaa vetämällä vastaava symboli paletista nuotin päälle partituuriin.

Jos haluat pelkästään muuttaa nuotin sävelkorkeutta voit valita sen ja painaa:

- ↑ : Nostaa nuotin sävelkorkeutta yhdellä puolisävelaskeleella.
- ↓ : Laskee nuotin sävelkorkeutta yhdellä puolisävelaskeleella.
- Ctrl+ ↑ : Nostaa nuotin sävelkorkeutta yhdellä oktaavilla.
- Ctrl+ ↓ : Laskee nuotin sävelkorkeutta yhdellä oktaavilla.

Versiossa 0.9.6 ja uudemmissa voit vaihtaa olemassa olevan etumerkinnän varoittavaksi etumerkinnäksi (sulkeisiin). Vedä sulkeet ()

Tilapäismerkit-paletista olemassa olevan etumerkinnän päälle (ei nuotinpäähän). Poista sulkeet valitsemalla etumerkintä ja painamalla *Delete*.

Jos muutat myöhemmin sävelkorkeutta nuolinäppäimillä, manuaalisesti asetetut etumerkintä poistetaan.

Valikon toiminto *Nuotit → Sävelkorkeuden oikeinkirjoitus* yrittää arvata oikeat merkinnät koko partituurissa.

Tremolo

Tremolo on nopea saman sävelen toisto tai nopea vuorottelu kahden tai useamman nuotin välillä. Se on merkitty kauttaviivoilla nuotinvarteen. Jos tremolo on kahden tai useamman nuotin välillä piirretään niiden keskelle palkit.

Tremolo-paletti sisältää eri symboleja yhden nuotin tremoloille (varrelliset, kuvassa alla) ja kahden nuotin tremoloille (varrettomat).

Kahden nuotin tremolossa kukin nuotti saa koko tremolon kestoisen arvon. Jos teet puolinuotin kestoisen tremolon (minimi) kirjoita ensin kaksi normaalia neljäsosanuottia. Tämän jälkeen vedä tremolosymboli ensimmäiseen nuottiin niin nuotin arvot automaattisesti kaksinkertaistuvat puolinuoteiksi.

Tupletit (triolet ym.)

Tupletteja käytetään jakamaan nuotteja muussa kuin tahtilajimerkinnän osoittamassa suhteessa. Esimerkiksi kahdeksasosa triolinuotit jakavat 4-4 osaa tahtilajissa neljäsosanuotin kolmeen osaan kahden sijasta.

Ohjeet

Kun teet **trioletin** tee partituuriin ensin *koko* trioletin kestoinen nuotti. Esim. ryhmän, jossa on kolme kahdeksasosa triolinuottia, "kokonaiskesto" on yksi neljäsosanuotti.

Valitse päävalikosta *Nuotit* → *Tupletit (Triolet ym.)* → *Triolet*. Tämä luo trioletin jakamalla koko keston kolmeen yhtä suureen osaan,

jota voidaan edelleen muokata.

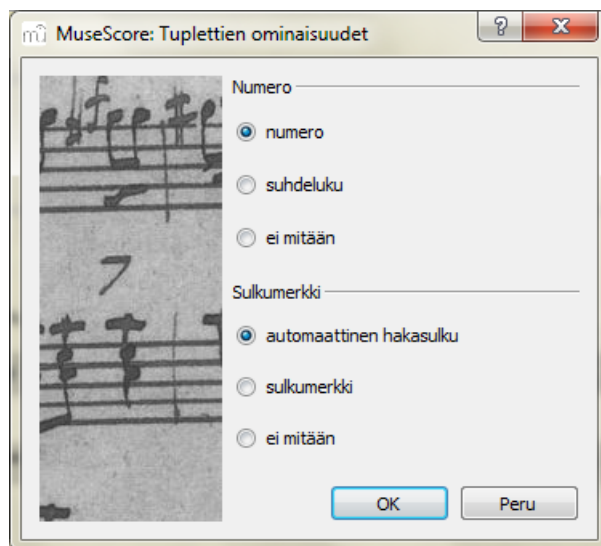
Nuotinkirjoitustila

Tupletin kirjoitus toimii hieman toisin [nuotinkirjoitustilassa](#) kuin mitä edellä kerrottiin. Versiossa 0.9.5 tai uudemmassa sinun tulee valita ensin kesto ja sitten antaa sävelkorkeudet sen jälkeen. Alla on askel-askeleelta ohjeita siitä, miten kahdeksasosa triolinuotit tehdään.

1. Aloita nuotinkirjoitustila painamalla *N*
2. Varmista, että nuotinkirjoitusmerkki on siinä kohdassa, josta haluat aloittaa tupletin (käytä nuolinäppäimiä vasemmalle ja oikealle tarvittaessa)
3. Valitse nuotinsyöttötyökalusta nuotin kestoarvo, joka vastaa koko tuplettiryhmän kestoja. Tässä esimerkissä klikkaa neljäsosanuottia (tai paina 5 näppäimistöä).
4. Päävalikosta valitse *Nuotit* → *Tupletit* → *Triolet*, tai paina *Ctrl+3* (Mac: *⌘+3*)
5. Huomaa, että kahdeksasosanuottin kesto tulee valituksi automaattisesti. Klikkaa viivastoon sävelkorkeudet.

Ominaisuudet

Voit vaihtaa tupletin näkymäominaisuuksia klikkaamalla hiiren oikealla tupletin numeroa ja valitsemalla *Tupletin ominaisuudet...*

Ominaisuuksien valintaikkunan kohdasta Numero voit valita joko yhden numeron, suhdeluvun kahdella numerolla tai ei numeroa ollenkaan.

Kohdassa Sulkumerkki valinta "sulkumerkki" tai "ei mitään" joko näyttää tai piilottaa sulkumerkin. "Automaattinen sulkumerkki" piilottaa sulkumerkin palkitetuissa nuoteissa ja näyttää sulun, jos tupletti sisältää palkittamattomia nuotteja tai taukoja.

Ulkopuolisia linkkejä

- [Triole](#) kohteessa wikipedia
- [Miten luon trioleja MuseScorella](#) [video]

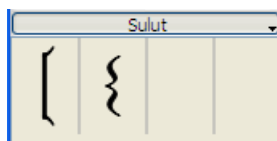
Viivastosulut

Poista

Valitse sulku ja paina *Del*

Lisää

Vedä sulkusymboli Viivastosulut-paletista tyhjään kohtaan viivaston ensimmäiseen tahtiin.

Vaihda

Vedä sulkusymboli Viivastosulut-paletista partituurin entisen sulun päälle.

Vaakasuora sijoitus

Versiosta 0.9.4 eteenpäin voit säätää sulun vaakasuoraa sijoitusta.

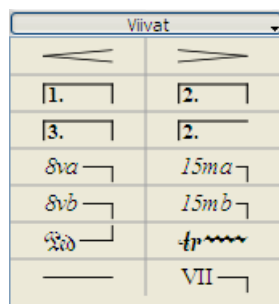
Kaksoisklikkaamalla sulkua ja painamalla *Vaihto*+ ← tai *Vaihto*+ → voit liikuttaa sitä vasemmalle tai oikealle.

Muokkaa

Kaksoisklikkaa sulkua niin pääset [muokkaustilaan](#), muokkaustilassa voit muuttaa sulun korkeutta ja yhdistää mielivaltaisen määrän viivastoja samaan viivastokokonaisuuteen vetämällä sulku viivastojen yli.

Viivat

Viivapaletti toimii kuten muutkin [palettit](#) "vedä-ja-pudota" -periaatteella. Vedä hiirellä kohde paletista ja pudota se partituuriin.

Muuta pituutta

Jos muutat viivan pituutta hiirellä niin ankkurin sijainnit (koskien nuotteja ja tahteja) eivät muutu. Siksi seuraavaa menetelmää suositellaan viivan alku- tai loppupisteen säätämiseen.

1. Jos olet nuotinsyöttötilassa poistu painamalla *N*
2. Kaksoisklikkaa viivaa jota haluat muokata
3. Siirrä kahvasta käyttämällä seuraavia pikanäppäimiä
  - *Vaihto*+ → siirtää ankkuria oikealle yhdellä nuotilla (tai tahdilla)
  - *Vaihto*+ ← siirtää ankkuria oikealle yhdellä nuotilla (tai tahdilla)
4. Jos haluat muuttaa pituutta silmämääräisesti ilman että kiinnitys nuottiin tai tahtiin vaihtuu käytä seuraavia pikavalintoja
  - → siirtää kahvaa yhden yksikön oikealle
  - ← siirtää kahvaa yhden yksikön vasemmalle

Katso myös: [Dynamiikkaviivat](#), [Maalit \(1. ja 2. maali\)](#)

Luku 4

Ääniominaisuudet

MuseScoressa on ääniominaisuudet rakennettu sisään. Tämä luku käsittelee toistopainikkeita ja tapoja laajentaa instrumentin ääniä sisäänrakennetun pianoäänien lisäksi.

Toistotila

MuseScoressa on sisäinen sekvensseri ja syntetisaattori partituurin soittamiseen.

Painamalla Toisto painiketta siirryt toistotilaan. Toistotilassa on käytettävissä seuraavat komennot:

- Hae edellinen sointu ←
- Hae seuraava sointu →
- Hae edellinen tahti *Ctrl*+ ←
- Hae seuraava tahti *Ctrl*+ →
- Palaa partituurin alkuun *Home*
- Näytä/piilota toistopaneeli *F11*

Pysäytä ja poistu toistotilasta painamalla Toisto-painiketta uudelleen.

MuseScore aloittaa toiston siitä mihin se viimeksi sen lopetti. Jos valitset jonkun nuotin niin MuseScore aloittaa vastaavasti uudelleen valitusta nuotista. Työkalupalkissa on myös palautuspainike nopeaan siirtymiseen partituurin alkuun.

Toistopaneeli

Toistopaneeli tarjoaa lisää toiston säätöjä kuten tempo, aloituskohta ja perusvoimakkuus. Avaa paneeli valitsemalla päävalikosta *Näytä* → *Toistopaneeli*.

Vianmääritys

Versio 0.9.5 tai vanhempi: Jos haluat soittaa muita instrumentteja kuin pianoa sinun täytyy vaihtaa MuseScoren integroitu SoundFont toiseen monipuolisempaan *Muokkaa* → *Asetukset...* → *I/O välilehti*. Katso [SoundFont](#) ohjeista..

Ääni Ubuntussa

Jos sinulla on ongelmia Ubuntun äänen kanssa on suositeltavaa päivittää versioon 0.9.5 tai uudempaan. Ohjeet uusimman version asentamiseksi ovat nettisivun lataussivulla. Jos sinulla on ongelmia käytä foorumeja.

Liite

[play-repeats.png](#)

Koko

182 tavua

SoundFont (äänifontti)

MuseScoren mukana tulee erityinen tiedosto nimeltä SoundFont, joka kertoo MuseScorelle kuinka sen tulee toistaa kunkin instrumentin ääni. Jotkut äänifontit on suunniteltu erityisesti klassista musiikkia varten toiset jazzia tai popia, toiset ovat suuria ja vievät paljon muistia, toiset vastaavasti ovat hyvin pieniä ja kevyitä. Uusimmat MuseScoren versiot (versio 0.9.6 tai uudemmat) pitävät sisällään suhteellisen kevyen, yleiskäyttöön tarkoitetun SoundFont-tiedoston nimeltään "TimGM6mb.sf2".

Yleiskatsaus

SoundFont-tiedosto voi tallentaa rajoittamattoman määrän soitinten ääniä. Monia äänifontteja on saatavilla netistä. Katso erästä joka kattaa 128 ääntä [General MIDI](#) (GM). Jos käytät äänifonttia, joka ei vastaa General MIDI -standardia, niin muut eivät kuule oikeaa instrumenttia jos jaat partituuria tai tallennat sen MIDI-tiedostoksi.

SoundFonts-tiedostojen koko ja äänen laatu verkossa on vaihteleva. Suuri SoundFonts-tiedosto soi usein paremmin, mutta se voi olla myös liian suuri tietokoneeseesi. Jos huomaat, että MuseScore toimii hitaasti suuren SoundFont-tiedoston asentamisen jälkeen tai tietokone ei pysy toiston aikana

mukana, katsele pienempää tiedostoa. Alla on kolme eri kokoista suosittua GM SoundFonts-tiedostoa.

- FluidR3_GM.sf2 (141 MB pakkaamaton)
Lataa [Fluid-soundfont.tar.gz](#)
- GeneralUser_GS_1.43-MuseScore.sf2 (29.8 MB pakkaamaton)
Lataa [GeneralUser GS 1.43-MuseScore.zip](#) (Courtesy of [S. Christian Collins](#))
- TimGM6mb.sf2 (5.7 MB pakkaamaton)
Lataa [muokattu TimGM6mb.sf2](#) (Courtesy of [Tim Brechbill](#))

Pakkaaminen

Koska SoundFont-tiedostot ovat suuria ne ovat usein pakatut eri formaatteihin kuten .zip, .sfArk, ja .tar.gz. Sinun täytyy purkaa nämä tiedostot, ennen kuin niitä voidaan käyttää.

- ZIP on standardi pakkausformaatti jota useimmat käyttöjärjestelmät tukevat.
- sfArk on pakkausmenetelmän suunniteltu erityisesti pakkaamaan SoundFont-tiedostoja. Käytä erityistä [sfArk-ohjelmaa](#) sen purkamiseen.
- .tar.gz on suosittu Linuxin pakkausformaatti. Windows-käyttäjät voivat käyttää [7-zip](#) -ohjelmaa mikä tukee monia erilaisia pakkausformaatteja. Huomaa, että sinun tarvitsee purkaa kahdesti: ensin Gzip-muotoon ja sitten TAR-muotoon.

MuseScoren asetukset

SoundFont-tiedoston löytymisen ja purkamisen jälkeen älä avaa sitä tuplaklikkaamalla koska MuseScore ei tue sitä käytäntöä. Sen sijaan siirrä tiedosto valitsemaasi kansioon, käynnistä MuseScore ja seuraa alapuolisia ohjeita.

Mene *Näytä* → *Syntetisaattori*. Alkuperäinen SoundFont-asetus riippuu siitä, mikä käyttöjärjestelmä on käytössä.

- Windows: C:\Program Files\MuseScore\sound\TimGM6mb.sf2
(tosiasiallisesti %ProgramFiles%\MuseScore\sound\TimGM6mb.sf2)
- Windows (64-bit): C:\Program Files
(x86)\MuseScore\sound\TimGM6mb.sf2
(tosiasiallisesti
%ProgramFiles(x86)%\MuseScore\sound\TimGM6mb.sf2)
- Mac OS X:
/Applications/MuseScore.app/Contents/Resources/sound/TimGM6mb.sf2
- Linux (Ubuntu): /usr/share/sounds/sf2/TimGM6mb.sf2

Klikkaa seuraavaksi SoundFont-kentän lopussa olevaa avauskuvaketta ja etsi uusi Sound-Font (.sf2) -tiedosto. Avautuneessa valintaikkunassa selaa ja valitse haluttu tiedosto ja klikkaa Avaa.

Ohjeita versiolle 0.9.5 tai sitä vanhemmille

Jos käytät versiota 0.9.5 tai vanhempaa mene *Muokkaa* → *Asetukset ...* → *I/O välilehti*.

Alkuperäinen SoundFont-asetus on `:/data/piano1.sf2`. Korvaa tämä uuden SoundFont (.sf2) -tiedoston sijainnilla. Klikkaa Avaa-kuvaketta ja etsi tiedosto ja avaa se.

Hyväksy muutokset klikkaamalla OK ja poistu asetuksista. Sulje MuseScore ja avaa se uudelleen niin muutokset tulevat voimaan.

Vianetsintä

Jos työkalupalkin toistopaneeli on harmaana tai sitä ei näy, seuraa ohjeita niin saat äänet toimimaan:

1. Varmista että valintamerkki on *Näytä* → *Kuuntelupainikkeet* valinnan kohdalla. Voit lisätä tai poistaa valintamerkin napsauttamalla vastaavaa kohtaa valikosta. Jos tämä vaihe ei ratkaise ongelmaa, jatkaa seuraavaan vaiheeseen alla.
2. Jos toistopaneeli häviää SoundFont-tiedoston muuttamisen jälkeen, mene *Muokkaa* → *Asetukset...* → *I/O välilehti* ja klikkaa OK tekemättä mitään muutoksia. MuseScoren uudelleenkäynnistyksen jälkeen paneelin tulisi ilmaantua uudelleen. Tämä on tunnettu bugi 0.9.3 versiosta alaspäin.

Jos olet asentamassa ensimmäistä kertaa SoundFonttia käytä jotain edellä suositelluista SoundFont-tiedostoista.

Jos toisto ei toimi kunnolla, tietokoneesi ei pysty käsittelemään käyttämääsi SoundFonttia. Kaksi ratkaisua:

1. Vähennä MuseScoren käyttämää RAM-mustin määrää käyttämällä pienempää SoundFonttia. Katso edellä olevan luettelon ehdotuksia.
2. Lisää MuseScoren käytettävissä olevaa RAM-muistin määrä sulkemalla kaikki sovellukset paitsi MuseScore. Jos sinulla on vielä ongelmia ja suuri SoundFont-tiedosto on sinulle tärkeä, harkitse lisämuistin hankkimista koneeseesi.

Tempo

Toistotempoa voi muuttaa soittopaneelin kautta tai partituurista tempotekstillä.

Toistopaneeli

- Näytä toistopaneeli: *Näytä* → *Toistopaneeli*
- Muuta iskua/minuutti -arvoa (bpm) käyttämällä temposäädintä (Tempo)

Tempoteksti

- Valitse nuotti kuvaamaan mihin tempoteksti luodaan
- Päävalikosta: *Luo* → *Teksti* → *Tempo* ...
- Paina lopuksi *OK*

Nykyisen tempotekstin voi muuttaa siirtymällä kaksoisklikkaamalla muokkaustilaan. Voit käyttää [tekstin muokkausta](#) lisätäksesi neljäsosa- tai muunkestoisen nuotin metronomimerkinnäksi tempotekstiin.

Andante ♩ = 75

Olemassa olevan tempotekstin arvoa Iskua/minuutti (BPM) voidaan muuttaa klikkaamalla hiiren oikealla tekstiä ja valitsemalla *Tempon ominaisuudet...*

Huomaa: Toisto voi olla nopeampi tai hitaampi kuin määritetty BPM jos tempoasetus toistopaneelissa ei ole asetettu 100 prosenttiin.

Dynamiikka

Playback volume can be changed for the entire piece by the play panel, or locally by Dynamics text in the score.

Toistopaneeli

- Toistopaneeli näkyviin: *Näytä* → *Toistopaneeli*
- Säädä voimakkuus liukusäätimillä

Dynamiikkateksti

Klikkaa ja vedä dynamiikkapaletista dynamiikkateksti partituurin tahtiin.

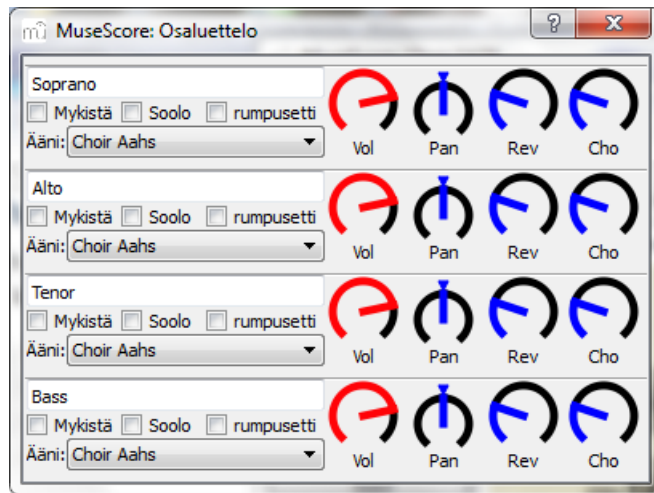
Dynamiikkatekstin äänenvoimakkuuden säätö

- Avaa valikko klikkaamalla hiiren oikealla dynamiikkatekstiä.
- Valitse "MIDI-ominaisuudet ...".
- Säädä "Voimakkuus"-numeroa, suurentaminen voimistuttaa, pienentäminen hiljentää.

Muuta ja säädä saundeja

Mikseri

Mikserillä voit vaihtaa soitinten saundeja ja säätää äänenvoimakkuutta (Vol), panorointia (Pan), kaikua (Rev) ja chorusta (Cho) jokaiselle viivastolle. Mikserin saat näkymään valitsemalla päävalikosta *Näytä* → *Mikseri*.

Vaimennus ja Soolo

Käytä *Vaimenna* -valintaruutua hiljentääksesi nopeasti tietyt viivastot. Vaihtoehtoisesti käytä *Soolo* -valintaruutua vaimentaaksesi kaikki muuta viivastot paitsi sitä, minkä merkitsit "Sooloksi".

Säätimet

Säädä säädintä suuremmalle klikkaamalla sitä ja työntämällä hiiri pohjassa ylöspäin. Säädä pienemmälle klikkaamalla sitä ja vetämällä alaspäin.

Äänet

Äänien alavetovalikko luetteloii kaikki soittimet, jotka tukevat nykyistä [SoundFont](#)tia. Tämä ominaisuus ei ole toteutettu 0.9.4 tai vanhemmissa Windowsin versioissa, mutta korjattu versioon 0.9.5..

Vaihda soitinta

Vaikka voit vaihtaa soittimen ääntä, viivaston nimeä, viivaston transponointia erikseen, versiossa 0.9.6 ja sitä uudemmissa voit tehdä nämä kaikki ominaisuudet kerralla.

1. Klikkaa hiiren oikealla tahdin tyhjää kohtaa ja valitse *Viivaston ominaisuudet ...*
2. Klikkaa Vaihda instrumenttiä
3. Valitse uusi instrumentti ja klikkaa OK palataksesi takaisin Viivaston ominaisuudet -valintaikkunaan
4. Klikkaa uudestaan OK niin palaat partituuriin

Muutos viivaston keskellä

MuseScoressa jotkut instrumentit voivat vaihtaa ääntä kesken kappaleen. Esim. jouset voivat vaihtaa pizzicatoksi tai tremolo ja trumpetti voivat vaihtaa vaimennetuksi trumpetiksi. Seuraava ohje käyttää vaimennettua trumpettia esimerkkinä mutta sama periaate toimii pizzicatossa tai jousitremolossa.

1. Valitse vaimennetun osan ensimmäinen nuotti
2. Valitse päävalikosta *Luo → Teksti → Viivaston teksti*
3. Kirjoita *Mute* (tai vastaava merkintä, kuten *Con Sordino*). Tässä vaiheessa viivaston teksti on ihmisille eikä vaikuta MuseScoren toistoon
4. Klikkaa viivaston tekstiä hiiren oikealla ja valitse *Viivaston tekstiominaisuudet...*
5. Viivaston tekstiominaisuudet -valintaikkunassa merkitset *Kanava valintaruutu*
6. Viivaston tekstiominaisuudet -valintaikkunassa valitset *mute*
7. Klikkaa *OK* niin palaat partituuriin

Kaikki viivastotekstin jälkeen lisätyt nuotit soivat nyt vaimennettuina. Voit palata vaimentamattomaan sointiin myöhemmin kappaleessa seuraamalla samoja yllä olevia ohjeita, paitsi että kirjoita *Open* kohdassa 3 and select *normal* kohdassa 6.

Luku 5

Teksti

Edellisessä luvussa käsitellään [teksti, joka vaikuttaa tempo](#), mutta myös paljon muun tyyppisiä tekstejä on käytettävissä MuseScoressa: [lauluteksti](#), [sointumerkit](#), dynamiikka merkit, [sormitus](#), otsikot ym. Näihin kaikkiin pääsee päävalikon kautta *Luo* → *Teksti*.

Lyhyille yleisille teksteille käytä viivaston tai viivastojen tekstiä. Ero näiden kahden tekstin välillä on haluatko soveltaa tekstiä joko yhteen viivastoon tai kaikkiin viivastoihin.

Tekstin muokkaaminen

Kaksoisklikkaa tekstiä niin pääset muokkaustilaan:

Tekstin muokkaustilassa seuraavat komennot ovat mahdollisia:

- *Ctrl+B* (Mac: *⌘+B*) laittaa **lihavoinnin** päälle ja pois
- *Ctrl+I* (Mac: *⌘+I*) laittaa *kursivin* päälle ja pois
- *Ctrl+U* (Mac: *⌘+U*) laittaa alleiviivauksen päälle ja pois
- siirrä kursoria: *Home End* ← →
- *Askelpalautin* poistaa merkkejä kursorin vasemmalta puolelta
- *Del* poistaa merkkejä kursorin vasemmalta puolelta
- *Enter* aloittaa uuden rivin
- *F2* näyttää tekstisymbolit (katso alla)

Symbolit ja erikoismerkit

Voit käyttää Tekstisymboleja lisätäksesi tekstiin neljäsosanuotteja, murtolukuja ja muita erikoismerkkejä tai kirjaimia. Avaa tekstisymbolipaletti klikkamalla tekstityökalupalkissa näppäimistökuvaketta

Tekstipaletti:

Katso myös: [Sointumerkintä](#), [Lauluteksti](#), [Kehys](#), [Muokkaustila](#)

Tekstityyli

Tekstielementit luodaan *Tekstityylillä*. Tällä tyylillä määrittellään tekstin alkuperäisiä ominaisuuksia.

Tekstin ominaisuudet:

- **Kirjasinperhe:** fontin nimiä kuten "Times New Roman" tai "Arial"
- **Pistekoko:** fontin koko pisteinä
- **Kursiivi, lihavoitu, alleviivattu:** fontin ominaisuuksia
- **Ankkuri:** sivu, aika, nuotinpää, viivastokokonaisuus, viivasto
- **Kohdistus:** vaakasuoraan: vasen, oikea, keskelle; pystysuoraan: ylös, alas, keskelle
- **Poikkeama:** poikkeama normaalille ankkurin sijainnille
- **Poikkeamatyyppi:** mm, väli, prosentti sivun koosta

Tekstin tyyppejä:

- **Otsikko, alaotsikko, säveltäjä, runoilija:** ankkuroitu sivuun
- [Sormitus](#): Sormitukset on ankkuroitu nuotinpäähän.
- [Lauluteksti](#): Laulutekstit on ankkuroitu ajan kohtaan.
- [Sointumerkintä](#): Sointumerkinnät on myös ankkuroitu ajan kohtaan.
- **Viivastokokonaisuus:** Käsittää viivastokokonaisuuden kaikki viivastot.* Ankkuroitu ajan kohtaan.
- **Viivasto:** Tarkoittaa viivastokokonaisuuden yhtä viivastoa.* Ankkuroitu ajan kohtaan.

* Viivastokokonaisuuden ja viivaston tekstin ero yhteisessä partituurissa. Viivastokokonaisuuden teksti vaikuttaa kaikkiin osiin. Viivaston teksti vaikuttaa vain siihen osaan, mihin se on ankkuroitu.

Sointumerkintä

Sointumerkinnät voidaan syöttää valitsemalla ensin nuotti ja sitten painamalla *Ctrl+K*. Tämä luo valitulle soinnulle soinnun nimittekstiobjektin.

1. Paina *Välilyönti* niin pääset seuraavaan sointuun.
2. *Vaihto+Välilyönti* siirtää edelliseen sointuun.
3. *Ctrl+Välilyönti* tekee välilyönnin soinnun nimitekstiin.

Sointumerkintöjä voidaan [muokata](#) kuten normaalia tekstiä. Lisää korotusmerkki kirjoittamalla *#* ja alennusmerkki kirjoittamalla *b*. Nämä merkit muuttuvat automaattisesti asianmukaisiksi korotus- tai alennusmerkeiksi kun siirryt seuraavaan sointuun.

Jazz fontti

Jos haluat partituuriisi lisää käsinkirjoituksen mukaista ulkoasua, versiossa 0.9.5 ja uudemmissa on vaihtoehtoinen Jazz fontti tätä varten.

1. Valitse päävalikosta *Tyyli → Muokkaa yleistä tyyliä ...*
2. Valitse vasemman puoleisesta ikkunasta *Sointumerkinnät*
3. Oikealta puolen valitse Soinnun kuvaustiedostoksi *jazzchords.xml*

Liite	Koko
cchords_muse.png	11.77 Kt
cchords_nrb.png	12.55 Kt
cchords_rb.png	11.28 Kt
cchords_sym.png	11 Kt

Sormitus

Sormitus voidaan lisätä nuotteihin vetämällä sormitusmerkki Sormitus-paletista nuotin päähän partituuriin. Kun nuotinpää on ensin valittu, sormitusmerkki voidaan lisätä käyttämällä tuplaklikkiä. Sormitusmerkit ovat normaalia tekstiä, jota voidaan [muokata](#) kuten mitä tahansa tekstiä.

Sormitus					
0	1	2	3	4	5
p	i	m	a	c	0
1	2	3	4	5	6

Lauluteksti

1. Syötä ensin nuotit
2. Valitse ensimmäinen nuotti
3. Valitse päävalikosta *Luo* → *Teksti* → *Lauluteksti* ja kirjoita ensimmäinen tavu tälle nuotille.
4. Paina *Välilyönti* sanan lopussa, niin pääset seuraavaan nuottiin.
5. Paina tavuviiva - tavun lopussa, niin pääset seuraavaan nuottiin. Tavut kiinnittyvät viivaan.
6. *Vaihto+Välilyönti* siirtää edelliseen nuottiin
7. *Enter* (Mac: *Return*) siirtää alas seuraavalle tekstiriville

A - des - te, fi - del - es,
Can - tet nunc hym - nos
Er - go qui na - tus

Tavuja voidaan jatkaa alleviivauksella:

soul, _ _ _ To

Kirjoitettu: *soul, _ _ _ To Esc.*

Erikoismerkit

Laulutekstiä voi [muokata](#) kuten normaalia tekstiä muutamaa merkkiä lukuun ottamatta. Jos haluat lisätä tavuviivan, yhdysmerkin tai alaviivan samaan tavuun, käytä seuraavia pikanäppäimiä.

- *Ctrl*+*Välilyönti* (Mac: *⌘*+*Välilyönti*) lisää välilyönnin laulutekstiin
- *Ctrl*+*-* (Mac: *⌘*+*-*) lisää tavuviivan (-) laulutekstiin
- Vain Mac: *⌘*+*_* lisää alaviivan (_) laulutekstiin

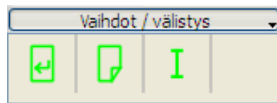
Katso myös: [Teksti](#), [Sointumerkintä](#)

Luku 6

Muotoilu

Vaihto ja välistys

Sivunvaihdot tai **rivinvaihdot** (viivastojen katkot) voidaan suorittaa vetämällä vastaava symboli Vaihdot & Välistys -paletista tahdin tyhjään kohtaan partituuriin. Vaihto tapahtuu merkityn tahdin jälkeen. Vihreät vaihtosymbolit ovat näkyvissä ruudussa, mutta eivät tulostuksessa.

Tahdin sisäiset viivastovaihdot ovat joskus tarpeellisia (varsinkin monisäkeistöisissä virsissä tai lauluissa). Esimerkiksi, jos haluat kolme iskua yhdelle viivastolle ja yhden iskun kohotahdin seuraavalle, niin sinun tulee tehdä kaksi eri tahtia lyhennetyillä kestoilla. Katso tarkemmin [Tahtioperaatiot](#), ja sieltä kohdista "Kesto" ja "Epäsäännöllinen".

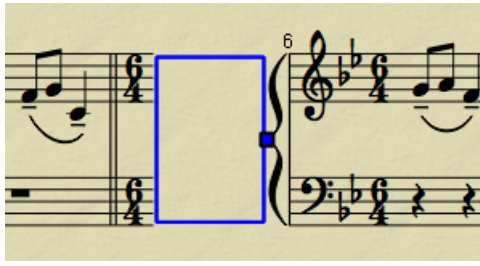
Välistyksiä käytetään lisäämään tilaa kahden vierekkäisen viivaston väliin. Vedä ja pudota välistin sen alueen yläpuoliseen tahtiin, jonka alla tarvitaan lisätilaa. Kaksoisklikkaa välistintä ja säädä haluttu väli vetämällä hiirellä välistimen kahvasta.

Jos haluat säätää viivastojen välejä koko partituurissa, tee se tyyliasetuksista. Välistimellä tehdään vain paikallisia muutoksia.

Kehys

Kehykset varaavat tyhjää tilaa normaalien tahtien ulkopuolelle. Ne voivat sisältää myös tekstiä tai kuvia. MuseScoressa on kahdenlaisia kehyksiä:

Vaakasuora kehys

Vaakasuorat kehykset katkaisevat viivastot. Leveys on säädettävissä ja korkeus on sama kuin viivastojen korkeus. Vaakasuoria kehyksiä voidaan käyttää erottamaan coda.

Pystysuora kehys

Pystysuorat kehykset varaavat tyhjää tilaa väliin tai ennen viivastoja. Korkeus on säädettävissä ja leveys on yhtä suuri kuin viivastojen leveys. Pystysuoria kehyksiä käytetään varaamaan tilaa otsikolle, alaotsikolle tai säveltäjälle. Jos luot otsikon, pystysuora kehys ilmestyy automaattisesti ennen ensimmäistä tahtia jos se ei ole siellä jo ennestään.

Luo kehys

Valitse ensin tahti. Kehyksen lisäyskomento (väliin) löytyy valikosta *Luo* → *Tahdit / kehykset*. Kehys lisätään ennen valittua tahtia.

Poista kehys

Valitse kehys ja paina *Del*.

Muokkaa kehystä

Siirry [muokkaustilaan](#) kaksoisklikkaamalla kehystä. Ilmestyneestä kahvasta voit vetää ja säätää kehyksen kokoa.

Otsikkokehys muokkaustilassa:

MuseScore: promenade

Tiedosto Muokkaa Luo Nuotit Ulkoasu Tyyli Näytä Plugins Ohje

Soiva sävelkorkeus

Sivun leveys

promenade

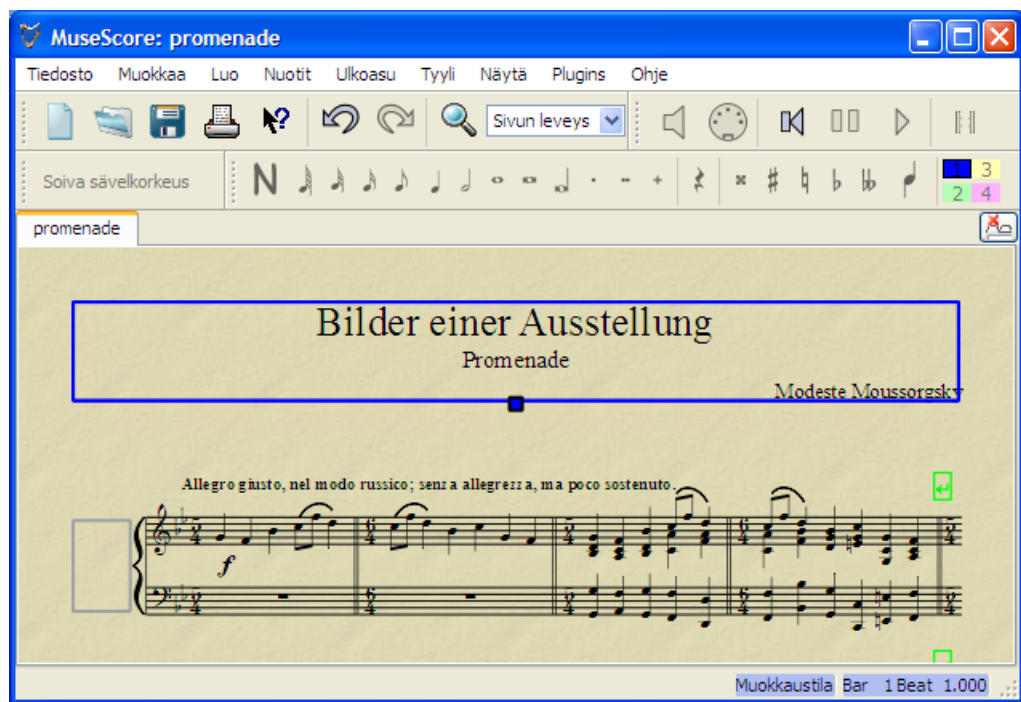
Bilder einer Ausstellung

Promenade

Modeste Moussorgsky

Allegro giusto, nel modo russo; senza allegrezza, ma poco sostenuto.

Muokkaustila Bar 1 Beat 1.000

Luku 7

Tuki

Tässä luvussa kerrotaan, miten löytää apua MuseScoren käyttämiseen: parhaat paikat mistä katsoa, paras tapa esittää kysymys foorumeilla, ja vinkkejä vian raportointiin.

Kuinka raportoidaan virheistä tai kysytään apua

Ennen kuin lähetät tukipyynnön [foorumiin](#):

- OLE HYVÄ ja yritä löytää ratkaisu [käyttäjän käsikirjasta](#)
- Käytä nettisivun [haku](#) funktiota nähdäksesi onko joku on jo törmännyt samaan ongelmaan [foorumeissa](#).
- Jos olet lähettämässä virheraporttia, yritä aluksi toistaa ongelma [viimeisimmällä jakelulla](#). Voit myös katsoa versiohistoriasta onko se jo korjattu.

Kun lähetät tukipyynnön tai virheraportin, lisää niin paljon lisätietoa seuraavista kuin tiedät:

- Käyttämäsi MuseScoren versio (esim. versio 1.0) tai tarkennettua numeroa, jos käytät esijulkaistua versiota (esim. revision 3996)
- Käyttämäsi käyttöjärjestelmä (esim. Windows Vista, Windows7, Mac OS 10.6 tai Ubuntu 10.10)
- Jos raportoit virheestä yritä kuvailla tarkasti tilanteet, mitkä johtavat ongelmaan (mitä klikkaat, mitä näppäintä painat, mitä näet, jne.). Jos et voi toistaa ongelman vaiheita, ei luultavasti ole syytä raportointiin koska kehittäjät eivät voi toistaa sitä myöskään toistaa (ja ratkaista).
- Rajoita raporttisi yhteen virheeseen kerrallaan.

- Muista, että vikailmoituksen tavoitteena ei ole ainoastaan näyttää bugi, vaan antaa muille mahdollisuus toistaa bugi helposti.

Tehdasasetusten palautus

Uusissa MuseScore versioissa on mahdollista palauttaa takaisin standardit sisäänrakennetut oletusarvot eli "tehdasasetukset". Joskus tämä on hyödyllistä, jos asetukset ovat vioittuneet. Tämä ei ole normaali tilanne niinpä on parasta ensin kuulostella foorumeilla onko siellä ehkä ratkaisu ongelman palauttamatta kaiken.

Varoitus: "tehdasasetuksien" palauttaminen poistaa myös kaikki muutokset, jotka olet tehnyt asetuksiin, paletteihin tai ikkuna-asetuksiin.

Ohjeita Windowsille

1. Jos MuseScore on avoinna niin sulje se ensin (*Tiedosto → Lopetus*)
2. Avaa Suorita-valintaikkuna painamalla *Windows painike+R*. ([Windows painike](#) on Microsoft Windowsin logolla oleva näppäin.)
3. Klikkaa *Selaa ...*
4. Etsi mscore.exe-tiedosto koneeltasi. Sijainti voi vaihdella riippuen tietokoneen asennuksesta, mutta se on luultavasti jotenkin näin Oma tietokone > Paikallinen levy > Program Files > MuseScore > bin > mscore.exe
5. Klikkaamalla *Avaa* poistut Selaus-ikkunasta ja palaat Suorita-valintaikkunaan. Seuraava teksti (tai vastaava) näkyy Suorita-valintaikkunan kentässä: "C:\Program Files\MuseScore\bin\mscore.exe"
6. Klikkaa kentän loppuun lainausmerkin jälkeen ja lisää välilyönti ja tavuviiva ja suuri F-kirjain: *-F*
7. Klikkaa *OK*

Muutaman sekunnin päästä MuseScore käynnistyy ja kaikki asetukset on palautettu "tehdasasetuksiin".

Edistyneille käyttäjille, perusasetustiedosto sijaitsee osoitteessa:

- Windows Vista tai uudempi:
C:\Users\<USERNAME>\AppData\Roaming\Muse\MuseScore.ini
- Windows XP tai vanhempi: C:\Documents and Settings\USERNAME\Application Data\Muse\MuseScore.ini

Muut asetukset (paletti, istunto ...) ovat:

- Windows Vista tai uudempi:
C:\Users\<USERNAME>\AppData\Local\Muse\MuseScore\
- Windows XP tai vanhempi: C:\Documents and Settings\USERNAME\Local Settings\Application Data\Muse\

Ohjeita Mac OS X:lle

1. Jos MuseScore on avoinna niin sulje se ensin (*Tiedosto → Lopetus*)
2. Valitse Avaa ohjelmat / Lisäohjelmat / Pääte niin pääteikkuna tulee näkyviin
3. Kirjoita (tai kopioi / liitä) seuraava komento päätteen riville (mukaanlukien '/' alussa):

```
/Applications/MuseScore.app/Contents/MacOS/mscore -F
```

Tämä palauttaa kaikki MuseScore asetukset tehdasasetuksiin ja käynnistää välittömästi MuseScore-sovelluksen. Voit nyt sulkea päätteen ja jatkaa käyttämme MuseScoren käyttämistä.

Edistyneille käyttäjille, perusasetustiedosto sijaitsee osoitteessa

~/ .config/muse.org/MuseScore.ini.

Muut asetukset (paletti, istunto ...) ovat ~/Library/Application Support/Muse/MuseScore/

Ohjeita Linuxille (muokkaa muita paitsi Ubuntu Lucidia)

1. Jos MuseScore on avoinna niin sulje se ensin (*Tiedosto → Lopetus*)
2. Valitse Ubuntun päävalikosta *Sovellukset → Apuohjelmat → Pääte*. Pääteikkuna tulee näkyviin.
3. Kirjoita (tai kopioi / liitä) seuraava komento päätteen riville:

```
mscore -F
```

Tämä palauttaa kaikki MuseScore asetukset tehdasasetuksiin ja käynnistää välittömästi MuseScore-sovelluksen. Voit nyt sulkea päätteen ja jatkaa käyttämme MuseScoren käyttämistä.

Edistyneille käyttäjille, perusasetustiedosto sijaitsee osoitteessa

~/ .config/Muse/MuseScore.ini

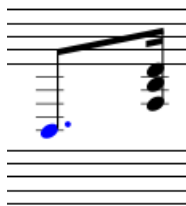
Luku 8

Kehittyneet toiminnot

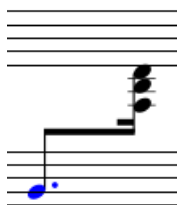
Viivastojen välinen palkitus

Pianopartituureissa on yleistä käyttää molempia viivastoja (basso ja diskanttiavain) musiikillisen fraasin kirjoittamiseen. Tämän voi tehdä MuseScorella seuraavasti:

Aluksi kirjoita kaikki nuotit samalle viivastolle:

Vaihto+*Ctrl*+ ↓ siirtää valitun nuotin tai soinnun seuraavalle alemmalle viivastolle
(Mac: ⌘+*Vaihto*+ ↓).

Katso myös: [Tahtiviiva](#) viivaston yli (useammat viivastot)

Erilliset stemmat

Jos olet kirjoittanut partituurin koko yhtyeelle, MuseScore osaa luoda nuotin, joka sisältää vain yhtyeen kunkin muusikon oman stemman.

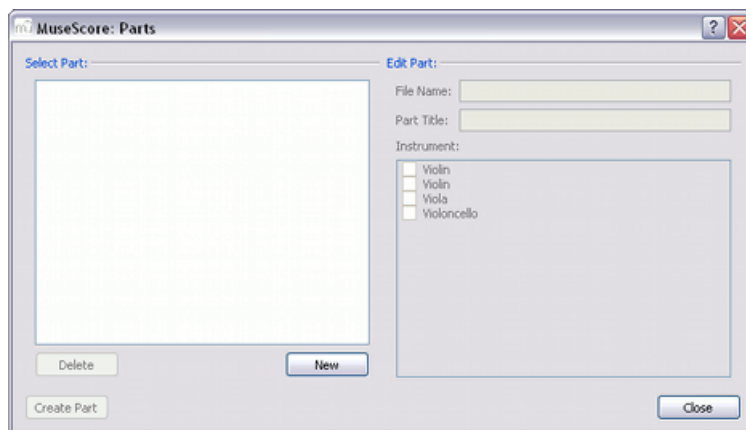
Nykyisessä MuseScoren versiossa stemman erottamiseen koko partituurista liittyy kaksi päävaihetta:

1. Määrittäminen, mikä instrumentit sisältyvät kuhunkin stemmaan ("Stemmojen määrittäminen")
2. Varsinainen stemman luonti

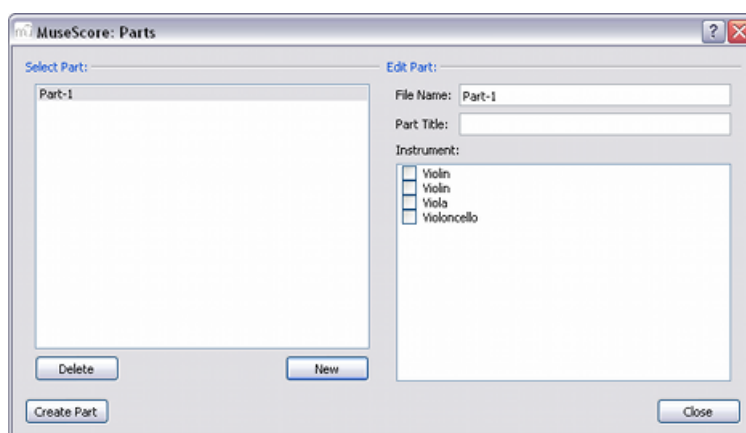
Stemmojen määrittäminen

You can define the parts at any point after creating a new score. You only need to define the parts once for each score, but of course you can come back and make changes if needed. The following instructions use a string quartet as an example but the same principles apply for any other ensemble.

From the main menu choose *File* → *Parts...*

In the Parts window click *New* to create a "part definition"

In the right pane, type the words you want to use for the "File Name" and "Part Title"

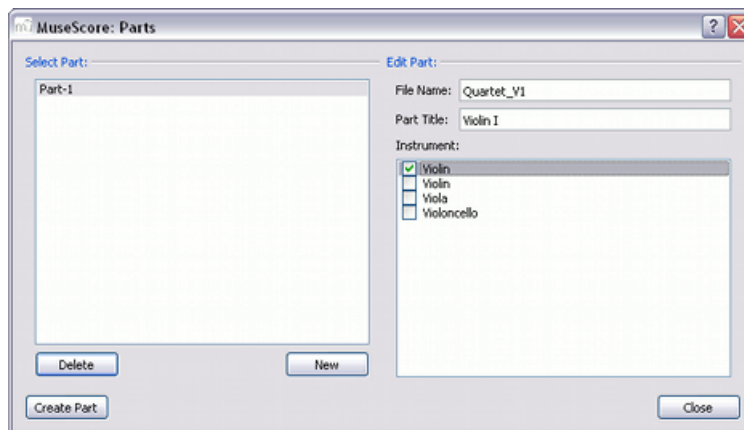
File Name

The initial name used when you save the part on your computer (required)

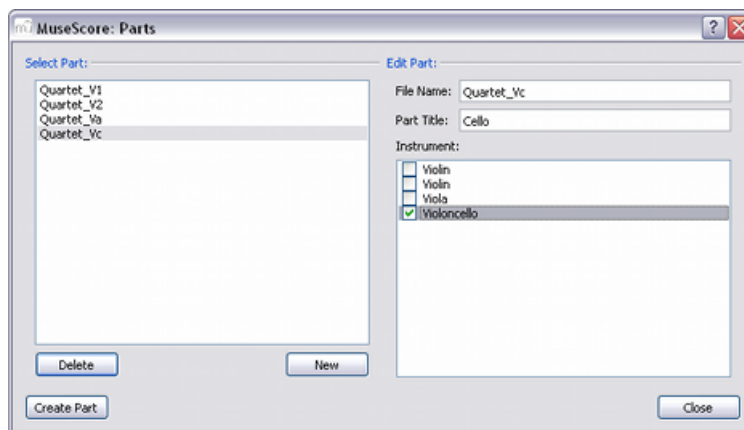
Part Title

The text printed on the first page of your part, top left corner (optional)

4. Pick the instrument that you want to appear in your part by marking the relevant box in the right-hand pane. Usually you only want one instrument per part, but sometimes you might need a part that includes more than one instrument (such as multiple percussion staves). MuseScore lets you mark as many instruments per part as you need.

5. Repeat steps two through four (above) for each part as needed

6. Once you done, press *Close* to dismiss the Parts window

You have now finished defining the parts. You do not need to do this again unless you add or remove an instrument from your full score. In current versions of MuseScore it is not possible to split a single staff (that contains two or more voices) into separate parts. So, any instrument that you want to print out a separate part for also needs to have its own staff in the full score. This may require some planning.

Creating the parts

You can create your parts at any time to see how they look, but it is only necessary to do it after you have finished the full score and want to print out the individual parts:

1. From the main menu choose *File* → *Parts...* to return to the Parts window.
2. In the left pane, click to select a part that you want to create and view
3. Press *Create Part* and a new tab is added to the main MuseScore window containing your newly created part

Repeat steps two and three for each part that you want to view or print. If you make any changes to the full score you can re-create a part at any time in order to show the new changes in the part.

Saving

In current versions of MuseScore changes on a score are not linked to parts that have already been created, so any change you make on the score will also need to be made on the individual part either manually or by recreating the part from the steps above. Also, parts are created as not-yet-saved files, so each part you just created needs to be saved as an individual file (via *File* → *Save...*) or it will be lost when closing the tab. Usually you may want to review it before saving to check for proper formatting.

Luku 9

Lisäys

Pikanäppäimet

Näppäimistön pikanäppäimiä voidaan muokata *Muokkaa → Asetukset ... → Pikanäppäimet*-välilehti (Mac: *MuseScore → Asetukset ... → Pikanäppäimet*-välilehti). Alla on luettelo alkuperäisistä pikanäppäinasetuksista.

Navigointi

Partituurin alkuun: *Home*

Partituurin viimeiselle sivulle: *End*

Seuraava sivu: *Pg Dn*

Edellinen sivu: *Pg Up*

Seuraava tahti: *Ctrl+→* (Mac: *⌘+→*)

Edellinen tahti: *Ctrl+←* (Mac: *⌘+←*)

Seuraava nuotti: *→*

Edellinen nuotti: *←*

Nuotti alas (soinnussa tai alemmalle viivastolle): *Alt+ ↓*

Nuotti ylös (soinnussa tai ylemmälle viivastolle): *Alt+ ↑*

Soinnun ylimpään nuottiin: *Ctrl+Alt+ ↑* (Ubuntu käyttää tätä pikanäppäintä vastaavasti työtiloille)

Soinnun alimpaan nuottiin: *Ctrl+Alt+ ↓* Ubuntu käyttää tätä pikanäppäintä vastaavasti työtiloille)

Nuotin kirjoittaminen

Aloittaa nuotinkirjoitustilan: *N*

Lopettaa nuotinkirjoitustilan: *N* tai *Esc*

Kesto

Pikanäppäinluettelo vastaavista kestoista (kuten neljäsosanuotti, kahdeksasosanuotti jne.), katso [nuotin kirjoittaminen](#).

Puolet edellisen nuotin kestosta: *Q*

Kaksi kertaa edellisen nuotin kesto: *W*

Stemmaäänet

[Stemma](#) 1: *Ctrl+I Ctrl+1* (Mac: TBC)

Stemma 2: *Ctrl+I Ctrl+2* (Mac: TBC)

Stemma 3: *Ctrl+I Ctrl+3* (Mac: TBC)

Stemma 4: *Ctrl+I Ctrl+4* (Mac: TBC)

Sävelkorkeus

Sävelkorkeus voidaan syöttää joko kirjaimilla tai MIDI-koskettimistolla. Katso tarkemmat tiedot [nuotin kirjoittaminen](#).

Toista edellinen nuotti: *R*

Nosta sävelkorkeus oktaavilla: *Ctrl+ ↑* (Mac: *⌘+ ↑*)

Laske sävelkorkeus oktaavilla: *Ctrl+ ↓* (Mac: *⌘+ ↓*)

Nosta sävelkorkeutta puoli sävelaskelta: *↑*

Laske sävelkorkeutta puoli sävelaskelta: *↓*

Lisää korotusmerkki nuottiin: (määrittämätön zoomausristiriidan vuoksi)

Lisää alennusmerkki nuottiin: *-*

Tauko: *0* (nolla). Versiossa 0.9.6 ja tätä vanhemmissa, Tauko: *Välilyönti*

Intervalli

Lisää intervalli aktiivisen nuotin yläpuolelle: *Alt+[Numero]*

Lisää intervalli aktiivisen nuotin alapuolelle: *Vaihto+[Numero]*

Suunta

Vaihda suuntaa (nuotinvarsi, fraasikaari, sidoskaari, tuplettihakaset, ym.): *X*

Mirror note head: *Vaihto+X*

Artikulaatiot

[Sidoskaari](#): *+*

[Legato-kaari](#): *S*

Staccato: *Vaihto+.*

Crescendo: *H*

Decrescendo: *Vaihto+H*

Lauluteksti

Edellinen laulutekstin tavu: *Ctrl+←*

Seuraava laulutekstin tavu: *Ctrl+→*

Ylös edelliseen säkeistöön: *Ctrl*+ ↑ (Mac: ⌘+ ↑)
Alas seuraavaan säkeistöön: *Ctrl*+ ↓ (Mac: ⌘+ ↓)

Lisää laulutekstin pikanäppäimistä katso [lauluteksti](#)

Näyttö

Navigaattori: *F12* (Mac: ⌘+⌘+*N*)
Toistopanneli: *F11* (Mac: ⌘+⌘+*P*)
Työkalupaletti: *F9* (Mac: ⌘+⌘+*K*)
Mixer: *F10* (Mac: *M*)

Sanasto

The glossary is a work in progress, please help if you can. You can discuss about this page on the [documentation forum](#)

The list below is a glossary of frequently used terms in MuseScore as well as their meaning. Translators of this page, should be adding the translation for each term.

Acciaccatura

A short grace note. See →[grace note](#)

[Accidental](#)

Accidentals appear in front of notes and shift their pitch.

Accidentals are used to alter the pitch of a note within a piece. The same symbols as in the →[key signature](#) are used, but they are placed before a particular note. Accidentals are for example sharps, flats and naturals. Accidentals affect all notes on the same staff position for the remainder of the measure in which they occur, but they can be canceled by another accidental.

Anacrusis (Pickup Measure)

Incomplete first measure of a piece or a section of a piece of music.
See →[Create new score, Time Signature...](#)

Appoggiatura

A long grace note. See →[grace note](#)

[Bar Lines](#)

Vertical line through a staff or the system that separates measures .

[Beam](#)

Notes with a duration of an eighth or smaller either carry a flag or a beam. Beams are used for grouping notes.

BPM

See →[metronome mark](#)

Breve

A **double whole note** or **breve** is a note that has the duration of two whole notes.

Chord

The minimal definition of a chord is a minimum of two different notes played together. Chords are based on the choices made by a composer between harmonics of one, two or three (and more) fundamental sounds. Ex. In the chord of C, G is the second harmonic, E the fourth of the fundamental C. Now in C7, the B flat is the 6th harmonic of C and in C Maj7 B is the second harmonic of E and the fourth harmonic of G...

[Clef](#)

Sign at the beginning of the Staff, used to tell which are the musical notes **on** the lines and **between** the lines.

There are 2 F Clefs, 4 C Clefs and 2 G Clefs: F third, **F** fourth, C first, C second, C third, C fourth, G first, **G** second (known as *treble key* too). G first and F fourth are equivalent.

Clefs are very useful for *transposition*.

Crotchet

A **crotchet** is the British English term for what is called a **quarter note** in American English. It's a quarter of the duration of a whole note (semibreve).

Demisemi-quaver

Thirty-second note

Duplet (engl.)

See →[tuplet](#)

Eighth note

A note whose duration is an eighth of a whole note (semibreve). Same as British **quaver**.

Flag

See →[beam](#).

Flat

Sign that indicates that the pitch of a note has to be lowered one semitone.

Grace note

Grace notes appear as small notes in front of a normal-sized main note. A short grace note (acciaccatura) has a stroke through the stem; a long grace note (appoggiatura) does not.

Half Note

A note whose duration is half of a whole note (semibreve). Same as British **minim**.

Hemidemisemiquaver

Sixty-fourth note

Key Signature

Set of sharps or flats at the beginning of the staves. It gives an idea about the tonality and avoids repeating those signs all along the staff. A key signature with B flat means F major or D minor tonality.

Koron

An Iranian accidental which means lower in pitch and it lowers a note by a quarter tone (In comparison to the flat which lowers a note by a semitone). It is possible to use this accidental in a key signature. See also →sori.

Longa

A **longa** is a **quadruple whole note**.

Metronome mark

Metronome marks are usually given by a note length equaling a certain playback speed in bpm. Beats per minute (BPM) is the unit for measuring tempo. In MuseScore, metronome marks are used in tempo texts.

Minim

A **minim** is the British term for a **half note**. It has half the duration of a whole note (semibreve).

Natural

A natural is a sign that cancels a previous alteration on notes of the same pitch.

Part

Music to be played or sang by one or a group of musicians. In a string quartet, 1st part = Violin 1, 2nd part = Violin 2, 3rd part = Alto, 4th part = Cello.

Quaver

The British **quaver** is what is called in American **eighth note**. It has an eighth the duration of a whole note.

Quadruplet

See →[tuplet](#)

Quintuplet

See →[tuplet](#)

Rests

Interval of silence of a specified duration.

Semibreve

A **semibreve** is the British term for a **whole note**. It lasts a whole measure in 4/4 time.

Semiquaver

Sixteenth note

Semihemidemisemiquaver (Quasihemidemisemiquaver)

Hundred twenty-eighth note.

Sextuplet

See →[tuplet](#)

Sharp

Sign that indicates that the pitch of a note has to be raised one semitone.

[Slur](#)

Tie and Slur are two words used to describe a curved line between two or more notes. **Slur** means that the notes will be played without attack (*legato*). **Tie** is used between two or three (rare) of the same notes to indicate its duration:

Quarter note + Tie + Quarter note = Half note,

Quarter note + Tie + Eighth note = Dotted Quarter note

Quarter note + Tie + Eighth note + Tie + 16th note = Double Dotted Quarter note

Sori

An Iranian [accidental](#) which means higher in pitch and it raises a note by a quarter tone (In comparison to the [sharp](#) which raises a note by a semitone). It is possible to use this accidental in a [key signature](#).
See → [koron](#).

Staff (Staves)

Group of one to five horizontal lines used to lay on musical signs. In ancient music notation (before 11th century) the staff may have any number of lines.

System

System: Set of staves to be read simultaneously in a score.
Operating System (OS): Set of programs written in the aim to set up a computer from a lot of electronic components. Popular OS are Microsoft Windows, Mac OS X, **and** GNU/Linux.

[Tie](#)

See → [slur](#).

Triplet (engl.)

See → [tuplet](#).

Transposition

The tonality is quite meaningless: a tune can be played in any tonality. The slight difference will be a darker or a more brilliant sound. But there are many technical reasons to change the tonality of a score:

- The tune is too low or too high for a singer.
- The score is written for a C instrument and has to be played by a B Flat one.
- The score is written for an orchestra and you want to imagine what the horn, the flute and the clarinet are playing.

- In the first case all the orchestra will have to transpose: it's quite a impossible to do it without professional musicians **but** Musescore can do it very easily for you.

- In the second case the musician must play D when a C is written. If the score is written with a G 2nd Clef, he'll have to think that the staff begins with a C 3rd Clef.

- In the third case the conductor has to transpose all the staves which

are not written for C instruments...

- In all cases the key signature must be mentally changed...

Now, **you must know** that on some instruments (Horns and Tubas for instance) the musicians transpose using alternative fingerings.

Tuplet

A tuplet divides its next higher note value by a number of notes other than given by the time signature. For example a triplet divides the next higher note value into three parts, rather than two. Tuplets may be: triplets, duplets, quintuplet, and other.

Velocity

The velocity property of a note controls how loudly the note is played. This usage of the term comes from MIDI synthesizers. On a keyboard instrument, it is the speed with which a key is pressed that controls its volume. The usual scale for velocity is 0 (silent) to 127 (maximum).

Voice

Polyphonic instruments like Keyboards, Violins, or Drums need to write notes of different duration at the same time on the same Staff. To write such things each horizontal succession of notes has to be written on the staff independently.

Volta

In a repeated section of music, it is common for the last few measures of the section to differ. Markings called voltas are used to indicate how the section is to be ended each time. These markings are often referred to simply as **endings**.

Lisenssi: [Creative Commons Navngivelse 3.0 Unported](#) licens, 2002-2012
[Werner Schweer](#) ja muut.